

Boğaziçi direnişi devam ediyor

Birçok üniversitede eylemler sürse de, parçalılık hala da aşılabilmiş değil. Hareketin nasıl ileriye taşınabileceğini tartıştığı kolektif önderlik mekanizması bu açıdan yakıcı bir ihtiyaç. **s.4**

İEKK: Haklarımızdan vazgeçmiyoruz!

Yaklaşan baharın ilk seslerini direniş çadırlarından yükselten kadın işçileri selamlıyoruz. Şimdi, işçi sınıfının baş eğmeyen bu kararlı üyesi kadın işçilerle eylemli dayanışma zamanı! **s.9**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 07
12 Şubat 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak48.net

Toplumsal mücadele dinamikleri ve işçi hareketi

Sol hareketin ezici ağırlığı için devrimden söz etmek bile bir külfet haline gelmiş olsa da, Türkiye bir devrim ülkesidir. Ve yalnızca Türkiye devriminin yolu değil, kararlı bir anti-faşist mücadelenin yolu da işçi sınıfını toplumsal mücadelenin temel odağı haline getirmekten geçmektedir.

Emperyalist savaşa, kapitalist
Şiddete ve gericiliğe karşı

Özgürlük, eşitlik,
SOSYALİZM!

Dinci-faşist rejimin “sivil anayasa” aldatmacası

Darbe girişiminin ardından “sivil” darbeyle kendi anayasalarını çöpe atanlar, “darbe anayasası”nı değiştirmekten söz ederek toplumla adeta alay ediyor.

“İşçi ve kadın düşmanlarına cevabımız mücadele!”

TOMİS üyesi Sinbo direnişçisi, fabrikadaki sorunları, kadın işçilere reva görülen çifte sömürüyü ve sendikal örgütlenme süreçlerini gazetemize anlattı.

“Güçleneceğiz, daha çok kenetleneceğiz!”

Amana Foods fabrikasında işten atılan Yunus Akbay ile çalışma koşulları, sendikalaşma süreci ve işten atılma süreci üzerine sohbet ettik.

Bir kızıl askerin hatırası: Onbeşler'in yolundan cesaretle yürüyeceğiz!

s.12

Greif Direnişi 7. yılında...

s.20

Toplumsal mücadele dinamikleri ve işçi hareketi

Türkiye, toplumsal muhalefetin ve devrimci hareketin ağır bir devlet terörü ile ezildiği 12 Eylül sonrasında sınıf ve kitle hareketinin önemli yükseliş dönemlerine sahne oldu. '89 Bahar Eylemleri, onu takip eden ve '90'lı yılları boyly boyunca kaplayan işçi eylemleri ve direnişleri, kamu emekçilerinin aynı yıllarda başlayan grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı mücadelesi, özelleştirme karşıtı kitlesel eylemler vb... Hareketin belli mevzilerini kaybedip inişli çıkışlı bir seyir izlediği 2000'li yıllar boyunca da mücadele, eylem ve direnişler eksik olmadı. Gerçekleşen yüzlerce eylem, grev ve direniş içinde Tekel, Greif, Metal Fırtına gibi, kendi dar sınırlarını aşip geleceğe önemli birikimler bırakan deneyimler yaşandı. Bugün de çapı, kapsamı ve toplumsal etki gücü henüz zayıf olsa da, irili ufaklı birçok mücadele örneği ortaya çıkıyor ve çıkmaya devam edecek.

Gençlik hareketi açısından da durum çok farklı değil. '87'de kendini ortaya koyan ilk çıkış arayışları, yaşanan duraksama ve geri çekilmelere rağmen '90'lı yılların ortasında gerçekleşen kitlesel harç zamları protestoları, 2000'li yılların başında eğitimin ticarileştirilmesi saldırısına karşı toparlanma girişimleri... O dönemden bu yana başta eğitimin ticarileştirilmesi olmak üzere değişik başlıklar altında sayısız eylem ve etkinlik gerçekleşti. Her ne kadar 1995-96 yükseliş sonrası yeniden toparlanma çabaları yeterince sonuç yaratamasa da, gençlik kitleleri AKP'li yıllar boyunca da defalarca meydanlara çıktılar. Tepkilerini ve taleplerini ortaya koydular. Kendi gündemlerinden öteye, Roboski, Haziran Direnişi vb. süreçlerin, savaş politikaları karşıtı gösterilerin, kadın cinayetleri başta olmak üzere değişik toplumsal başlıklar etrafında gerçekleşen eylemlerin kitle gücünü oluşturdular.

Derinleşen geleceksizlik sorunu, faşist baskı ve uygulamaların yarattığı boğucu cendere, ağırlaşan sosyal sorunlar, üzerinde kurulmaya çalışılan gerici tahakkümün katmerleşmesi vb. sorunlar, gençlik hareketinin son yıllarda yaşadığı daralma ve en geri sınırlara çekilme du-

rumunun geçici olmaya mahkûm olduğunu gösteriyordu. Yerel bazı mücadele örneklerinin ardından, Boğaziçi eylemlerinin yarattığı enerji, hareketin taşıdığı potansiyelleri ve bunun tüm toplumsal muhalefeti etkileme gücünü bir kez daha ortaya koydu. Gerici-faşist iktidar tarafından yıllar boyunca sistemli bir tarzda uygulanan ve özellikle 15 Temmuz sonrasında yeni bir düzey kazanan baskı ve yıldırma politikalarının hareketi geri çektiği ama taşıdığı potansiyelden çok fazla bir şey kaybettiremediği bir kez daha görüldü.

Başlangıçta liberal bir çerçevenin sınırlarını çok aşamayan kadın hareketi, özellikle AKP'li yıllar boyunca gelişip güçlenen bir diğer mücadele dinamiği oldu. Toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadınlara yönelik sonu gelmeyen baskılar, ayrımcı politika ve uygulamalar, bundan bağımsız bir biçimde ele alınamayacak olan artan kadın cinayetlerine karşı büyüyen öfke, özel çabalarla görünür kılınan cinsel taciz ve tecavüz olayları, hareketin genişlik kazanmasında önemli rol oynadı. Uluslararası kapitalizmin krizinin en dolaysız mağdurları olan kadınların dünyanın değişik ülkelerinde baskı ve sömürü politikalarına karşı ortaya koyduğu devasa eylemler Türkiye'deki kadın hareketi üzerinde de güçlendirici bir etki yarattı. Son dönemde önderlik niteliği ve örgütlülük düzeyi gibi sorunların etkisiyle belli bir duraksama ve derinleşeme sorunu kendini hissettirse de, kadın hareketi halen AKP iktidarı karşısında en diri ve kararlı mücadele dinamiği olma özelliğini koruyor.

Sınırsız kâr hırsına, dizginsiz bir kör piyasa anlayışına dayalı neoliberal saldırı politikalarının AKP eli ile ülkede aldığı rant ve talana dayalı biçim, bunun yol açtığı yıkım, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çevre hareketlerinin güçlenmesine yol açıyor. Doğal yaşam alanları katledilerek suyu, toprağı, havası kapitalist ilişkilere kurban edilen köylülerin doğal tepkileri ile eğitilmiş orta sınıfların duyarlılığına dayanan bir hareketlilik söz konusu. Bu hareket, mevcut niteliğinden gelen sınırlara rağmen, bugünün Türki-

ye'sinde hesaba katılması gereken bir başka mücadele dinamiğini oluşturuyor.

Tüm bu dinamik ve mücadele arayışlarını birbirleriyle etkileşim halinde güçlendirmek, ortak, birleşik ve etkili bir mücadele düzeyine ulaştırmak kuşkusuz günün önemli bir politik görevidir. Bunlara Kürt halkının yıllardır baş eğdirilemeyen mücadelesini, burjuva muhalefet tarafından istismar edilerek ehlileştirilen dinsel gericilik karşıtı duyarlılığı da eklemek gerekiyor.

Bu göreve devrimci açıdan yaklaşılacaksa eğer, ortaya çıkan dinamiklerin somut biçimlenişi ile esas kaynaklarını, mevcut hedef ve istemleri ile onları yaratan nedenleri birbirinden ayırmak önemlidir. Mevcut nitelikleri ve kendilerini ortaya koydukları maddi zemin ne olursa olsun, söz konusu dinamiklerin mücadele ettikleri sorunların kaynağında Türkiye kapitalizminin son 42 yılına damga vuran iktisadi ve sosyal politikalar yatmaktadır. Siyasal baskı politikalarının bu ortak iktisadi-sosyal temelden koparılması, farklı mücadele kanallarının devrimci bir mecraya akıtılması görevinde başarısızlığa yol açmakla kalmaz, aynı zamanda bu arayışların gerçekten kararlı ve istikrarlı bir gelişimi de sağlanamaz.

Yalnızca bu açıdan bakıldığında bile, birleştirici bir eksen olarak işçi hareketinin içinde bulunduğu geri, parçalı, dağınık tablodan çıkarılması ve toplumsal mücadelenin öncü kuvveti haline getirilmesinin benzersiz önemi kendiliğinden ortaya çıkar. "Günün öncelikli hale gelen hedef ve taleplerine yanıt olmak" gibi pek politik görünen gerekçelerle, söz konusu mücadele kanallarını ve bunlara dayalı dinamikleri güç ve misyon açısından birbirine eşit "direniş kuvvetleri" olarak düşünmek, yalnızca sınıfsal körlüğün ürünü bir ideolojik dağılmanın değil, aynı zamanda toplumsal muhalefet öğelerinin kendiliğinden bilinç ve eylemine saplanıp kalan, iflah olmayacak bir kuyrukluğun da göstergesi olur. Mevcut özel konumu ve yönelimleri, bunların iktisadi, sosyal ve kültürel sorunların derinleşmesindeki rolü AKP karşıtı mücadeleye elbette ayrı bir anlam ve önem ka-

zandırmaktadır. Fakat bunu kendi başına hedef haline getirmek, böylece AKP karşıtı mücadeleyi sermaye karşıtı mücadeleden koparmak, siyasal strateji ve taktik hattı bu karşıtlık üzerinden harekete geçen güçlerin toplumsal eylemi üzerine kurmak, en iyi ihtimalle reformizm bataklığına saplanıp kalmak demektir.

Sınıf devrimcileri her türlü ilerici mücadele dinamiğiyle ilişkilenecek, bunun ortaya koyduğu görev ve sorumluluklara omuz vermek görevlerinin üzerinden atlayamazlar. Hele ki Boğaziçi eylemlerinin gençlik hareketinde yol açtığı ivmelenme, yaklaşan 8 Mart'ın kadın hareketinde yeniden güçlü bir çıkış eylemine dönüşmesinin önemi, meşruluğunu ve kitle desteğini kaybeden AKP iktidarını düşürmek konusunda basiretsiz burjuva muhalefetin hemen hiçbir şey yapmadığı gibi olgular düşünüldüğünde, ortaya çıkan her türlü protesto ve mücadele eğilimini güçlendirip desteklemek bugün daha büyük bir önem kazanmıştır. Bu doğrultuda sol güçler ve örgütlerle işbirliği ve ortak mücadele zeminlerinin değerlendirilmesinin önemi de yeterince açıktır.

Ancak tüm bu görevlerinin en başına yazılması gereken, bugün kendini fabrika merkezli parçalı iktisadi eylemler üzerinden ortaya koyan işçi sınıfı içindeki mücadele arayışını güçlendirip yaygınlaştırmaktır. Henüz dar iktisadi talepler uğruna bile kararlı bir mücadele örgütlemekte zorlanan işçi hareketini toplumsal mücadelenin merkezine taşımak, ebette ki meşakkatli ve uzun bir yolu kat etmeyi gerektirmektedir.

Sol hareketin ezici ağırlığı için devrimden söz etmek bile bir külfet haline gelmiş olsa da, Türkiye bir devrim ülkesidir. 12 Eylül darbesinin yarattığı yıkıntıya ve ardi arkası kesilmeyen baskı politikalarına rağmen emekçi kitlelerin inişli çıkışlı bir seyir içinde devam eden mücadeleleri öncelikle bunu anlatmaktadır. Ve yalnızca Türkiye devriminin yolu değil, kararlı bir anti-faşist mücadelenin yolu da işçi sınıfını toplumsal mücadelenin temel odağı haline getirmekten geçmektedir.

Dinci-faşist rejimin “sivil anayasa” aldatmacası

Ülkede ekonomik kriz tüm şiddetle sürüyor. İşsizlik tırmanıyor, yoksulluk yaygınlaşıyor. Ardi arkası kesilmeyen zamlarla emekçilerin sefaleti derinleştiriliyor. Pandemi kontrolden çıkmış ama hala yeterli aşı yok. Eğitim sistemi çöküntünün eşliğinde. Hak arama mücadeleleri polis zorbalığı ile sindirilmek isteniyor. AKP şefi Erdoğan'dan başlayarak alta doğru ağzını açan her rejim görevlisi tehditler savuruyor, saraya biat etmeyenlere kin kusuyor...

Bu vahim sorunları yaratan AKP hükümeti 2002'den beri işbaşında. Ülkede durum böylesine ağırlaşmışken, ülkeyi yönetenler tam bir arsızlıkla saraylarında sefahat sürüyorlar. Toplumun emekçi çoğunluğunu boğacak derecede derinleşen sorunları umursamıyorlar. Algı operasyonları, sahte gündemler, yapay tartışmalar, kutuplaştırıcı, ırkçı-şoven-cinsiyetçi vaazlar ve kaba şiddetle ülkeyi yönetiyorlar. Saray tarafından beslenen gazeteci kılıklı tetikçiler ile ak-troller ise, rejimin propaganda aygıtı olarak çalışıyorlar. Goebbels yöntemleriyle gerçekleri tersyüz eden algı operasyonlarında etkin bir rol oynuyor.

“REFORM” VAATLERİNDEN SONRA “ANAYASA” GÜNDEMDE

2021 yılına “reform” söylemleriyle giriş yapmışlardı. 19 yıldır iktidarda olan kendileri değilmiş gibi, demokrasi, özgürlükler vb. vaatlerde bulunurken, “sivil” faşist çeteleri sokaklarda gazeteci-siyasetçi avına çıkarmışlardı. Devletin resmi güçleri ise gün ortasında insanları kaçırap işkence merkezlerine kapatıyordu. Hak arayan herkes terörist ilan ediliyor, rejimi eleştirenler “vatan haini” diye yaftalanıyordu.

Reform vaatleri en çok Batılı emperyalistleri memnun etti. Çünkü onlar bu “reformlar”ın yerli ve yabancı sermayeye mülkiyet ve kar garantisi sağlayacak düzenlemelerin ötesine geçmeyeceğini biliyorlardı.

Reformla birlikte faizler de artırılınca “faiz lobisi” para akıtmaya başladı. Yaptırım uygulamaktan söz eden AB yöneticileri, AKP şefleriyle pazarlık yaparak anlaşmalara vardılar. Emperyalistlerle pazarlık sonuç verince “reform” söylemi geride kaldı, anayasa tartışmaları gündemi işgal etmeye başladı.

ANAYASALARINI BURUŞTURUP ÇÖPE ATTILAR

Haziran Direnişi'nde, 17-25 Aralık yolsuzluk-rüşvet skandalında, Boğaziçi direnişinde darbe “keşfeden” rejim, yıllardır “bize karşı darbe hazırlanıyor” palavrasını tekrarlayıp duruyor. Her olayda “darbe” keşfeden gerici-faşist rejim, adım adım kendi darbesini gerçekleştiriyor. Hile ile kazandıkları referandumla kendi anayasalarını kabul ettirdiler ama onu bile uygulamadılar. “Tanrının lütfu” saydıkları 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında ise kendi anayasalarını rafa kaldırıp, ülkeyi KHK'larla yönetmeye başladılar.

“Sivil” darbe yapan, kendi anayasalarını buruşturup çöpe atanlar, şimdi utanmadan “darbe anayasası”nı değiştirmekten söz ederek, toplumla adeta alay ediyorlar.

FAŞİST REJİME “SİVİL ANAYASA”!

AKP-MHP koalisyonu anayasa değişikliği yapabilecek bir çoğunluğa sahip değil. Ne mecliste yeni bir anayasayı onaylatabilir ne de referanduma götürmek için yeterli oyu var. Bundan dolayı diğer düzen partilerine “yem” atan Erdoğan, “her kesimle gereken istişareleri yaparak” yeni bir anayasa hazırlama palavrasını ortaya attı. Bir taraftan faşist çeteleri sokaklara salanlar, kayyım rektör dayatmasına karşı direnen öğrencilere

profesör kılıklı bir ilahiyatçı tetikçi aracılığıyla “bir gece sizi yok ederiz” tehditleri savuranlar, öte yandan her zamanki arsızlıklarıyla her kesimle istişare ederek anayasa hazırlamaktan söz ediyorlar.

Anayasa tartışmaları diğer düzen partilerinin de gündemini meşgul etmeye başlamış görünüyor. Artık her düzen partisi kendi anayasa fantezisini dillendiriyor. Bu fantezilerin gerçek hayatta bir karşılığının olmadığı için, muhalefetteki düzen partilerinin “havanda su dövmek”le oyalandıklarını söylemek mümkün.

Dinci-faşist rejim cephesinde ise durum farklı. Zira AKP-MHP koalisyonunun hedefi belli. Onlar kurdukları gerici-faşist düzenin emekçilere ve halka karşı işlediği ağır suçlara “yasal kılıf” uydurma derdindedir. İçeride faşist baskı ve zorbalığı, dışarıda saldırgan-yayılmacı politikayı “kalıcı-olağan” hale getirme hesabı için diler. Eğer oyun tutarsa, rejimleri yıkıldığında hesap vermekten de kurtulabileceklerini varsayıyorlar.

HAKLAR MÜCADELE İLE KAZANILIR, MÜCADELE İLE KORUNABİLİR!

İktidarın ve düzen muhalefetine anayasa tartışmaları vaatlerle doludur. Vaatler “cömert” olsa da bunun gerçek hayatla uzaktan yakından alakası yoktur. Sermaye sınıfının ihtiyaçları ve gerici-faşist rejimin hedefleri doğrultusunda yapılacak bir anayasanın, işçi sınıfına,

emekçilere ve tüm ezilenlere kötülükten başka bir şey getirmesi mümkün değildir.

İşçi sınıfı, emekçiler, baskı ve ayrımcılığa maruz kalan toplum kesimleri için hak ve özgürlükleri kazanmak ancak örgütlü-meşru mücadele ile mümkündür. Örgütlü mücadele ile kazanılan haklar, tam da bu örgütlülüğün gücü sayesinde “güvence”ye sahip olabilir. Ama bu sistem ayakta kaldığı sürece hiçbir hak ve özgürlük güvence altında değildir. Çünkü işçiler ve emekçiler örgütlü bir güç olarak siyaset alanına çıkamadıkları koşullarda, burjuvazi ve onun devleti her fırsatta kazanılmış hakları budamaya ve gücü yettiğinde tümüyle ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Nitekim gerici-faşist rejimin yıllardır yaptığı da budur. Dolayısıyla kazanılmış hak ve özgürlüklerin elde edilmesi ve korunabilmesinin örgütlü-meşru mücadele dışında bir yolu yoktur.

Çağımızda demokratik hak ve özgürlüklerin gerçek ve kalıcı kazanımlara dönüştürülebilmesi için ise kapitalizmin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Zira sermaye sınıfı ve onun egemenliği sömürünün, her türden gericiğin, ırkçılığın, ayrımcılığın, baskı ve şiddetin kaynağıdır. Haklar ve özgürlükler mücadelesi tüm sorunların kaynağı olan bu sistemle hesaplaşma perspektifiyle yükseltildiğinde, sömürden, baskıdan, gericilikten, zorbalıktan arınmış bir dünyanın kapıları da açılmış olacaktır.

Boğaziçi direnişi devam ediyor

AKP'li Melih Bulu'nun Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör olarak atanması ile başlayan ve birçok şehire ve üniversiteye yayılan "kayım rektör istemiyoruz" eylemleri beşinci haftasını geride bıraktı. Yeni yılın ilk günleri başlayan ve daha ilk adımda sermaye devletinin baskı ve zorbalığı ile karşılaşan hareket birkaç haftanın sonunda, eylemli sürecin görece zayıfladığı günlerde yeni saldırılarla karşılaştı. Dinci gerici iktidar, toplumun dini hassasiyetlerini istismar ederek "LGBTİ öğrencileri Kâbe fotoğrafını yere serdi" provokasyonu ile hareketi hedef gösterdi. Hemen ardından Boğaziçili öğrenciler gözaltına alındı, iki öğrenci tutuklandı. Saldırıları karşısında gelişen süreç harekete yeniden ivme kazandı. Gençlik hareketinin yanı sıra toplumsal muhalefetin de temel gündemi haline geldi.

DİRENİŞ TOPLUMUN GÜNDEMİNE GİRDİ

Dinci-faşist iktidarın şefleri, bakanları, vekilleri ve yandaş medya tarafından bir aydır "teröristler", "sapkınlar" vb. demagojik bir propaganda yürütülüyor ve bu boşuna değil. 2013'ten bu yana ne zaman bir toplumsal hareketlilik yaşansa, dinci-faşist iktidarın "Haziran Direnişi" korkusu dışı vuruyor. Bu yüzden toplumsallaşan tüm hareketliliklere büyük bir azgınlıkla saldırıyor. Boğaziçi Üniversitesi'nde başlayan hareket de böyle bir muhtevaya sahip.

Yıllardır üniversiteler üzerinde artan baskı, gerici ve tahakküm kurma çabaları, pandemi ile eğitim hakkının gaspı vb. gençliğin sorunlarını derinleştiriyordu. Bunların yanı sıra "kayım rektör" ataması bardağı taşıran son damla oldu. Uzun bir dönemdir örgütlü özne-

lere dayanan gençlik hareketi ivme kazandı. Onlarca üniversiteden öğrenciler temel hakları için mücadeleye giriştiler. "Özerk-demokratik üniversite!", "Kayım rektör istemiyoruz!" gibi ortak ve meşru talep ekseninde birleştiler. Hareket daha ilk günden tüm toplumun gündemine girdi. Gençlik hareketi yanına toplumsal muhalefetin diğer unsurlarını da aldı, tek adam rejiminin baskı ve zorbalık düzenine karşı harekete geçirdi.

PROVOKASYONA KARŞI SOKAKLAR EYLEM ALANINA ÇEVİRİLDİ

İki öğrencinin hafta sonu apar topar tutuklanması ile Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri 1 Şubat Pazartesi günü üniversite önüne çağrı yaptı. Çağrıya ilk yanıt verenler, sürecin başından beri parçası olan gençlik örgütleri oldu. Boğaziçi Üniversitesi ve etrafı büyük bir ablukaya alındı. Eylem başlamadan polis üniversite çevresine gelen gençlik örgütlerine azgınca saldırdı, öğrenciler otobüslerden indirilip gözaltına alındı. Boğaziçi öğrencilerinin okuldan çıkması engellenirken, saldırıya tepki gösteren öğrenciler gözaltılar serbest bırakılana kadar kayımlı rektörlüğün önünden ayrılmayacaklarını duyurdular. Kolluk güçleri gece yarısı kampüse girdi, 51 öğrenci işkence ile gözaltına alındı. Ertesi gün başta İstanbul Kadıköy'de olmak üzere Ankara, İzmir, Bursa ve birçok ilde gözaltılara karşı eylem yapıldı. Tüm eylemlere polis saldırısı yaşandı, "terör demagojisi" ile öğrencileri hedef gösterildi. Bu beş haftalık süreçte 500'ü aşkın kişi gözaltına alındı, onlarca öğrenciye ev hapsi verildi, 10 kişi tutuklandı.

AKP iktidarının bu saldırganlığı boşuna değil. Her toplumsal hareketlilik onun Haziran Direnişi fobisini tetikliyor.

Toplumsal meşruiyetini yitiren tek adam rejimi baskı, zorbalık, sömürü ve keyfiyetin bir yere kadar devam edebileceğini biliyor. Tüm baskı ve zor aygıtlarını elinde bulundurmasına rağmen gelişebilecek bir kitle hareketinden büyük bir korku duyuyor. Yaşananlar da bu korkunun boşuna olmadığını gözler önüne seriyor.

SALDIRILAR VE BİRİKEN SORUNLAR

Boğaziçi Üniversitesi'ne kayımlı rektör saldırısı ve karşısında gelişen direniş aslında bir ilk değil. Geçtiğimiz yıllarda İstanbul Üniversitesi'nde, ODTÜ'de ve yine Boğaziçi'nde rektör atamaları yaşanmış, başta üniversiteli gençlik cephesinden olmak üzere tepki ile karşılanmıştı. Ancak son yıllarda tek adam rejimini tüm toplumsal yaşamda olduğu gibi üniversitelerde de inşa etmek için daha pervasızca saldırmaya başladılar. Siyaset yasakları ile örgütlenme hakkına dönük saldırılar, ilerici muhalif akademisyenlerin tasfiyesi, faşist çetelere alan açılması, baskıcı-yasakçı uygulamalar vb. bir dizi sorun adım adım birikti. Pandemi ile birlikte eğitim sisteminin çökme noktasına gelmesi, üniversite bileşenlerinin üniversitede hiçbir "söz, yetki, karar" hakkının olmaması bardağı taşıran son damlalardan oldu.

DEVAM EDEN SÜRECE DAİR

Boğaziçi eylemleri tüm saldırılara rağmen sürüyor. Eylemler kayımlı rektörlere karşı başlasa da gençliğin gelecek ve özgürlük özleminin ne denli yakıcı olduğunu gözler önüne seriyor.

Geleceksizleştirilen, faşist baskı ve zorbalıkla tahakküm altına alınmak istenen gençlik bunun kolay olmadığını gösterdi. Üstelik bu gençlik cephesi ile de

sınırlı kalmadı. İşçi ve emekçiler, sol-sosyalist örgütler, kadınlar, meslek odaları da eylemli sürecin bir parçası oldular.

"Özerk-demokratik üniversite!", bugün hareketin en güncel talebi durumunda. Bu eksende "Kayımlı rektörler istifa etsin", "Söz yetki karar hakkı üniversite bileşenlerine!", "Polis üniversiteden çekilsin!", "LGBTİ öğrencilerine dönük ayrımcılık son bulsun!", "Gözaltılara ve tutuklanmalara son verilsin!" talepleri ileri sürülüyor. Gençlik, dinci-faşist iktidarın saldırılarına ve üniversitelere dönük politikalarına doğrudan karşı çıkıyor.

Bütün bunlar göz önüne alındığında, hareketin bu talepler ekseninde yeni bir düzeyde örgütlenme ihtiyacı karşımızda duruyor. Hareketin dinamik öznelere olan gençlik örgütleri, üniversite dayanışmaları vb. oluşumların içinde yer aldığı bir işleyiş/önderlik ile hareketin yakaladığı bu ivme daha ileriye taşınabilir. Zira, birçok üniversitede ve sokaklarda eylemler sürse de, parçalılık hala da aşılabilmiş değil. Saldırıları karşı kitlesele eylemler örgütlenilse de, sürecin dinamiklerinin bir araya geldiği, temel taleplerini, hareketin geleceğini ve nasıl ileriye taşınabileceğini tartıştığı kolektif bir önderlik mekanizması, meclisler vb. yakıcı bir ihtiyaç. Bu, "Özerk demokratik üniversite!" talebi ekseninde hareketin dinamiklerinin yer aldığı "söz, yetki, karar" mekanizmaları demektir ki, bunun için geç kalınmış değil. Saldırıları devam edecektir. Bu saldırılara karşı güçlü bir süreç ancak böylesi bir örgütlülük zemininde örülebilir.

YARINA HAZIRLANMA GÖREVİ

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Boğaziçi Üniversitesi'ne İletişim ve Hukuk Fakülteleri'nin kurulacağı duyuruldu ve birçok üniversiteye rektör ataması gerçekleştirildi. Dinci gerici iktidar baskı ve zorla kuramadığı tahakkümü, üniversitede kendi yandaş kadrolarıyla dolduracağı fakülteler aracılığıyla yapmaya çalışacaktır. Önümüzdeki günlerde benzer saldırılar gerçekleşecektir.

O yüzden bugünden hazırlık yapmak, üniversitelerde ilerici-dinamik öznelere buluşmak büyük bir önem taşıyor. Pandemi nedeniyle üniversite gençliği kampüslerde, fakültelerde bir arada değil. Ancak eylemli süreç bu dinamik öznelere biriktirdiği öfkeyi gözler önüne seriyor. Son bir yılda pandeminin etkisiyle daha da ağırlaşan sorunlarla süreç yeni kıvılcımlara gebe. Kıvılcımı yangına dönüştürmek, bileşik-devrimci-kitlesele bir gençlik hareketini geliştirmek için yarına hazırlanmak günün güncel görevidir.

Direniş ve dayanışma büyüyor

Boğaziçi Üniversitesi'ne "kayım rektör" olarak atanan AKP'li Melih Bulu'ya karşı üniversitelerden başlayan ve toplumun pek çok kesiminden de destek bulan direniş geçtiğimiz hafta da eylemler ve dayanışmayla büyüdü.

"Özerk-demokratik üniversite" ve "Tutuklu öğrencilere özgürlük" talepleriyle öğrenciler başta olmak üzere üniversite bileşenlerinin yürüttüğü direniş, AKP-MHP rejiminin estirdiği devlet terörüne rağmen kararlılıkla devam ediyor. Geçtiğimiz hafta Boğaziçi başta olmak üzere çeşitli üniversitelerde ve kentlerde eylemler gerçekleşirken, toplumun farklı kesimlerinden destekler de sürdü. Dinci-faşist rejim; gözaltı, tutuklama saldırılarına, eylemlere yönelik polis terörüne ve yandaş-tetikçi çevreleriyle direnişi karalamaya, tehditler yağdırmaya da devam etti.

REJİMİN "DÖRDÜNCÜ AYAĞI" DA TEHDİTLERE KATILDI

T. Erdoğan, D. Bahçeli, S. Soylu gibi rejimin azgın şefleri etrafa kan-irin saçarak vaazlar verip tehditler savururken, rejimin "dördüncü ayağı" da bundan geri kalmadı. Çeteleştigi ayyuka çıkan rejimin bu kanadının temsilcisi sıfatıyla boy gösteren organize suç örgütü şefi Alaattin Çakıcı, Boğaziçi gündemini de es geçmedi. İktidarın ortağı olmanın özgüveniyle hareket eden bu cani, iki sayfalık bir 'açık mektup' paylaşarak kayıym rektöre "sakın istifa etme arkadayız" şeklinde seslendi, direnişe katılan öğrencileri "terörist" ilan etti. Üniversitelerden yükselen direnişe nefret kusan söylemlerle öne çıkan T. Erdoğan, D. Bahçeli, S. Soylu üçlünün yanına A. Çakıcı'nın eklenmesi ile resim tamamlanmış oldu. Zira bu dörtlü, sermayenin dinci-faşist rejiminin veciz tablosunu oluşturuyor.

TUTUKLU ÖĞRENCİLERDEN 2'Sİ SERBEST

Direnişi korku yayarak sindirmeye ve toplumsal etkisini kırmaya çabalayan AKP-MHP rejimi, saldırılarına yeni tutuklamalarla devam etti. Tutuklu öğrencilerin serbest bırakılması için eylem yapmayı dahi "suç" gibi gösteren dinci-faşist rejim gözaltı terörünü sürdürdü. Yanı sıra tutuklanan öğrencilerin sayısı 11'e yük-

selirken, onlarca öğrencinin de özgürlüğü "ev hapsi" kararıyla elinden alınmış bulunuyor.

Özerk-demokratik üniversite talebinin haklılığı karşısında aciz kalan rejimin, hiçbir hukuki dayanağı dahi olmadan gerçekleşen tutuklamaları da sonuç vermezken, tutuklanan öğrencilerden 2'si 12 Şubat günü tahliye edildi. Sosyal medyadan "halkı kin ve nefret suçu işlemeye tahrik ettikleri" iddiasıyla tutuklanan Beyza Buldağ ve Muhammed Ünal tahliye edildi.

BOĞAZIÇI "ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE" İSTİYOR

Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciler hafta boyunca çeşitli eylem ve etkinliklerle direnişlerini sürdürdü, akademisyenler de rektörlük önündeki nöbetlerine devam etti. Akademisyenler her gün yaptıkları açıklamalarında, kayıym rektörün üniversiteyle ilgili fakülte açma kararını, Prof. Ayşe Buğra'nın hedef gösterilmesini, kayıym yönetimine üniversitede destek veren "yandaşları" protesto ettiler.

Öğrenciler de her gün, tutuklu arkadaşlarıyla dayanışma, farklı konular üzerine söyleşiler düzenlerken, rektörlük önünde de çadır nöbetlerine devam etti. Üniversitede basın açıklamaları ve yürüyüşler düzenleyen öğrenciler, kayıym rektörün LGBTİ+ topluluğunu kapatma kararı gibi kimi adımlarını ve AKP-MHP-mafya rejiminin kendilerine ve hocalarına yönelik tehditlerini ve saldırılarını teşhir ettiler. Taleplerinin arkasında olduklarını vurgulayan öğrenciler, üniversitelerdeki polis ablukasının son bulması, tüm kayıymın istifası, üniversite bileşenlerinin katılımıyla seçim yapılırlar

rektör belirlenmesi ve gözaltı, tutuklama, ev hapsi vb. ile özgürlüğü elinden alınan arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi.

DAYANIŞMA BÜYÜYOR

Boğaziçi Üniversitesi'nin yanı sıra bu taleplerle yükseltelen mücadele, farklı üniversitelerde ve illerde de büyütüldü. Aynı zamanda farklı kesimlerden de öğrencilerin meşru mücadelesine destek açıklamaları yapıldı.

Dersim'de 8 Şubat'ta Boğaziçi direnişiyile dayanışmayı büyötmek isteyen Emek ve Demokrasi Güçleri, polis saldırisıyla karşılaştı.

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin, kendilerini hedef gösteren AKP şefine hitaben yazdıkları açık mektuba destekler de sürüyor. Boğaziçi Dayanışması tarafından yapılan paylaşıma göre, 8 Şubat itibarıyla 191 kurum ve öğrenci dayanışması açıklamaya destek verdi.

İTÜ Kimya Mühendisliği öğrencileri yayınladıkları bildiri ile "rektör atamasına karşı olduklarını" duyurdu.

Galatasaray Lisesi ve Üniversitesi'nin mezun ve hala bu kurumlarda eğitim gören 1968 kişi, Boğaziçi Üniversitesi'nde kayıym rektörü protesto edenlere desteğini açıkladı. Galatasaray Üniversitesi akademisyenleri de 10 Şubat günü "Üniversite boyun eğmez!" pankartı açarak basın açıklaması gerçekleştirdi.

Artvin Hopa Kemalpaşa'da 9 Şubat'ta Boğaziçi öğrencilerine destek vermek amacıyla yapılmak istenilen eyleme polis saldırdı.

Pamukkale Üniversiteli Dayanışması olarak bir araya gelen öğrenciler Boğaziçi eylemlerine destek açıklaması gerçekleştirdi.

Yıldız Teknik Üniversitesi Çevre Mü-

hendisliği öğrencileri 11 Şubat'ta yaptıkları açıklamayla, "Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin, demokratik ve özerk üniversite mücadelesinin yanındayız" dediler. Ertesi gün de Yıldız Dayanışması, Davutpaşa Kampüsü'nde yaptığı etkinlikle Boğaziçi direnişini selamladı.

11 Ocak'ta **Ege Üniversitesi** önünde, "Kayıym rektör gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek" sloganıyla, 12 Ocak'ta **Dokuz Eylül Üniversitesi** karşısında bulunan Hasanağa Bahçesi'nde gerçekleştirilen basın açıklamasına katılan yaklaşık 35 öğrenciye soruşturma açtı.

İTÜ, Marmara, Sabancı üniversitelerinde de 12 Şubat'ta dayanışma eylemleri gerçekleştirilirken **Ayvalık Öğrenci Fikir Topluluğu** ve **Gaziosmanpaşa Anadolu Lisesi** öğrencileri ve mezunlarından dayanışma açıklamaları yapıldı.

YAZARLAR, GAZETECİLER, SİNEMACILAR DESTEK VERDİ

147 yazar 8 Şubat'ta yayımladıkları bildiriyle direnişe destek verdi. Açıklamada "Zulme ve baskıya boyun eğmeyeceğiz. Aşağı bakmayacağız" vurgusu yapıldı.

Gazeteciler 10 Şubat'ta "Boğaziçililer yalnız değildir" başlıklı açıklama yayımladı. 173 gazetecinin imzacı olduğu metin, internet üzerinden imzaya açıldı. Direnişe destek verilen açıklamada, "Meslektaşlarımızı hedef alan polis şiddetine de karşıyız" denildi. Boğaziçi eylemlerini takip eden gazeteciler de saldırılara hedef olmuş, ilerici-devrimci basın da gözaltı terörüne maruz kalmıştı.

Oyuncu, yönetmen, set emekçilerinin de aralarında olduğu 160'ı aşkın sinemacı 11 Şubat'ta yayımladıkları bildiriyle direnişe destek verdi. "Biz sinemacılar; direnen gençlerimizin yanında olduğumuzun bilinmesini istiyoruz" denilen açıklamada, "İnanıyoruz ki gençler bu ülkenin aydınlık hayalleridir. Işık da, gelecek de onlardadır. Boğaziçi öğrencileri demokratik, özerk üniversite istemlerinde sonuna kadar haklıdır" denildi. AKP-MHP iktidarının direnişe yönelik saldırılarının, ayrımcı ve hedef gösterici açıklamalarının kınandığı açıklama, "Durduğumuz ve asla kıpırdamayacağımız yer tam da burasıdır" vurgusuyla son buldu.

Din istismarcısı rejime karşı mücadeleye!

Çürümüş ve kokuşmaya yüz tutmuş kapitalist sistem, dünyanın birçok ülkesinde en gerici güçleri iktidara taşıyarak, yapısal krizini yönetmeye çalışmaktadır. Emperyalist-kapitalist ülkelerin burjuvazisi, insan hakları ve demokrasi gibi söylemleri ikiyüzlüce kullanıp yoksul ülkeleri yağmalayarak, bu ülkelerin daha da yoksullaşmalarına neden oluyor. Doğrudan egemen olduğu gelişmiş ülkelerde de işçi sınıfının, kadınların, gençlerin tarihsel kazanımlarını yok edecek politikaları hayata geçiriyor. Yanı sıra polis devleti uygulamalarıyla kitle eylemleri bastırılmaya çalışılıyor, temel hak ve özgürlükler peyderpey gasp ediliyor.

Emperyalizme göbekten bağlı olan Türkiye’de bu karanlık tablonun daha da vahim bir versiyonu hüküm sürüyor. ABD emperyalizminin proje partisi olarak iktidara taşınan AKP, 18 yılı aşkın bir süredir işçilere, emekçilere, kadınlara, gençlere kan kusturuyor. Kapitalizmin yarattığı krizin faturasını her fırsatta emekçilere ödeten AKP iktidarı, işçi ve emekçilerin her geçen gün daha da yoksullaşmasına neden oluyor. Bu tabloya son bir yıldır pandeminin ağır yükü de eklenince, toplum adeta nefes alamaz hale gelmiş bulunuyor.

Gerici-faşist iktidar kokuşmuş düzenin ömrünü uzatmak için, hak arama mücadelelerini sindirmek, muhalifleri

yıldırarak hedefiyle hareket etmektedir. Bir yandan baskı ve zor aygıtlarını tahkim eden AKP-MHP gericiliği, kendisine biat etmeyen, hakkını arayan herkesi “terörist” ilan etmekte, toplumsal muhalefeti “azınlık bir grup” olarak yansıtır, kriminalize etmeye çalışmaktadır. Tam anlamıyla zıvanadan çıkmış olan faşist iktidar, önüne gelen herkese iğrenç tehditler savurmakta, gece gündüz nefret söylemleri kusmaktadır.

Her fırsatta dini istismar ederek, emekçileri kendi ideolojisine yedeklemeye çalışan AKP iktidarı, Cuma namazı çıkışlarını birer nümâyişe çeviriyor, ahlaki-kültürel çürümeye sürüklediği kitle tabanını kemikleştirmenin aracı olarak kullanıyor. Yaptığı törenlerle, kendisine biat etmeyen herkese gözdağı veriyor, hakaretler ve tehditler savuruyor. “Gücünü cihanı âleme” böyle göstermiş oluyor. Halkın dini duygularını istismar eden AKP gericiliği, “halinden memnun köleler” yaratmanın özgülüğüyle, ülkede “huzur ve güven” varmış gibi bir algı yaratmaya çalışıyor. Hakkını arayan, itiraz eden, gerçeklerde ısrarcı olanlar ise “huzur ve güvenliği” bozdukları gerekçesiyle gerici-faşist iktidar tarafından “böcek gibi” ezilmesi gerekenler kategorisinde değerlendiriliyor.

Gezi sendromunu atlatamayan AKP iktidarı, toplumu kutuplaştırma siyase-

tiyle, kitlesel direnişlerin de önüne geçmeye çalışmaktadır. Bunun son örneği, Boğaziçi eylemlerine yönelik tutumdur. Kayyım rektörü istemeyen Boğaziçi öğrencilerinin sergilemiş oldukları direniş kısa sürede kendi dar sınırlarını aşmış, rejimin baskıcı tutumundan boğulan herkes tarafından sahiplenmiştir. Tıpkı Gezi Direnişinde olduğu gibi, meselenin “üç beş ağaç” olmadığını bilen faşist iktidar, Boğaziçi’nde de meselenin tek başına kayyım rektör Melih Bulu olmadığını çok iyi bilmektedir. Asıl mesele tek adam rejiminin dayatmalarını kabul etmemek ve gerici politikalara karşı ses yükseltmektir. Rejimin de her eyleme ve direnişe canhıraş şekilde saldırmasının arkasında yatan neden budur.

İŞÇİ VE EMEKÇİLER ARTIK BU TUZAKLARA DÜŞMEMELİ!

Gerici-faşist iktidarın temsilcileri, saraylarda şatafatlı hayat sürerken, işçi ve emekçiler kuru ekmeğe muhtaç hale gelmiştir. İnsan onurunu zedeleyen davranışlar sergilemekten de geri durmayan bu zatı muhteremler, gerçekleştirdikleri her mitingde insanların üstüne “keyif çayı” atarak, adeta emekçilerin yoksulluklarıyla alay etmektedirler. Bu asalaklar, emekçilerin dini inançlarını sömürerek kendi sefil çıkarlarını korurken,

emekçiler ise açlık sınırının altında hayatta kalma mücadelesi vermektedirler.

İşçi ve emekçiler, dini duygularını istismar ederek sömürüyü azgınca artıran din tüccarlarının tuzağına düşmemelidirler.

Hırsızlığın, yağmanın, talanın, rüşvetin sistematik bir hal aldığı, baştan aşağı yozlaşmış rejimin karşısında saf tutmak işçi ve emekçilerin tek çıkar yoludur. Bu çürümüş ve kokuşmuş rejim, kendi bekası ve çıkarları için dinin istismar edilmesinden şoven propagandaya, baskıdan zulme kadar birçok şeyi hayata geçirmektedir.

İşçi ve emekçiler ancak kendi sınıfsal kimlikleriyle davrandıklarında rejimin kirli politikalarını durdurabilirler.

Bugün Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin haklı taleplerinin yanında yer almak da sınıfsal tutumun bir gereğidir. Keza işçi sınıfı ve emekçilerin çıkarları, pandemide “hakları bir türlü ödenmeyen” sağlık emekçilerinin ya da yıllardır katliamlara uğrayan, yaşam hakları elinden alınmış Kürt halkının yanında yer almayı gerektirmektedir. Bir diğer deyişle, sömürücü kapitalist sisteme karşı birleşik, kitlesel ve militan direniş için toplumun sömürülen ve ezilen her kesiminin beraber mücadele etmesi yaşamsal bir öneme sahiptir.

N. KAYA

Kürt halkına karşı yeni saldırı hareketi

AKP-MHP iktidarı içeride baskı ve devlet terörü, dışarıda savaş ve saldırı hamlelerinden vazgeçmiyor. Son dönemde, Kürt halkını hedef alan işgalci-saldırgan politikalarına hız veren, bu yönde emperyalistlerden icazet almaya, Irak ve IKBY yönetimiyle de işbirliği yürütmeye çalışan dinci-faşist rejim, Güney Kürdistan’a yönelik saldırılarını ıtrmandırdı.

10 Şubat saat 02.55’ten itibaren PKK kontrolünde bulunan Garê bölgesini hedef alan saldırılar düzenleyen TSK “Pençe Kartal-2 Harekatı” adı altında yeni bir operasyon başlattığını ilan etti. Kürt halkı başta olmak üzere bölge halklarına yıkım dayatmaktan geri durmayacağına sinyalini veren Savunma Bakanlığı yeni saldırılarını yine bilindik “terör” demagogileri eşliğinde, PKK’nin bölgede yeniden barınma alanları ve mevziler oluşturduğu ve geniş çaplı bir saldırı hazırlığı

içinde olduğu iddiasıyla gerekçelendirildi. “Uluslararası hukuktan doğan meşru müdafaa” yalanları öne sürüldü.

TSK’nın bölgeyi savaş uçaklarıyla hedef aldığı, daha sonra bölgeye çok sayıda asker indirdiği belirtildi. HPG, TSK’nın saldırılarıyla ilgili yaptığı açıklamada “Gece saat 03:00’den sabah saat 06:00’a kadar Garê bölgesine bağlı Gundê Guzê, Meyrokê, Siyanê, Çemşerîtkê, Yekmalê ve Kanîsarkê köylerine ait arazileri ve Deşta Kafya ile Deşta Nehlê alanlarını keşif ve savaş uçaklarıyla onlarca kez bombalamıştır” bilgisini verdi. Çemrobotkî köyü çevresinin saat 04.30’da iki kez, sabah saatlerinde bir kez savaş uçaklarıyla bombalandığı belirtilen açıklamada, eş zamanlı ola-

rak kobra helikopterleri ile Yekmalê ve Siyanê köylerinin etrafının da bombalandığını ifade edildi. Bombardımanın ardından, işgalci TSK güçlerinin Siyanê köyüne indirme yaptığı ve HPG ile arasında çatışma çıktığı bildirildi. Kobra ve skorskilere karşılık verdiğini ve bunların alandan uzaklaştığını açıklayan HPG ayrıca bombalanan yerler arasında savaş esirlerinin tutulduğu bir kampın da bulunduğu bilgisini paylaştı. Ayrıca, TSK’nın saldırısına KDP’nin peşmergelerinin de Türk askeri kıyafeti giydirerek savaşa kattığı iddiasında bulunuldu.

KÜRT HALKIYLA DAYANIŞMAYA!

Sömürgeci Türk sermaye devleti ve dümenindeki AKP-MHP rejimi yıllardır

Kürt halkına ve hareketine karşı gözü dönmüş bir kudurganlıkla saldırıyor. Ulusal demokratik istemlere dayalı Kürt hareketini ezmek, Kürt halkını sindirmek, onun ulusal eşitlik ve özgürlük istemini devlet terörüyle boğma çabalarından vazgeçmiyor, her türlü vahşete ve kirli yöntemlere başvuruyor. Kürt halkını ve özgürlük istemlerini boğmadığı içindir ki, tüm kınıyla saldırmaya devam ediyor.

İşçi ve emekçiler, bu savaş ve saldırı hamlelerine sessiz kalmamalı, kardeş Kürt halkıyla eylemli dayanışma içinde olmalı, Kürtlerin özgürlük özlemine sahip çıkmalıdır. Zira, Kürt halkına ve Kürt hareketine karşı uygulanan baskı, şiddet terör ve imha saldırısı, aynı zamanda Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerine, onların örgütlü güçlerine ve bir bütün olarak toplumsal muhalefet hareketine yöneliktir.

Sendikalaşma oranı artarken çalışma koşulları ağırlaşıyor!

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, işkollarındaki işçi sayıları ile sendikaların üye sayılarına ilişkin 2021 Ocak ayı istatistiklerini açıkladı.

Buna göre, Türkiye’de 14 milyon 371 bin 96 işçiden sadece 2 milyon 69 bin 476’sı sendikal örgütlülüğe sahip. Temmuz 2020’de yüzde 13.66 olan sendikalaşma oranı, bugün yüzde 14.40’a yükselmiş görünüyor. Sendika konfederasyonları içinde 1 milyon 131 bin 749 ile en fazla üyeye sahip Türk-İş olurken, Hak-İş 711 bin 295, DİSK ise 193 bin 866 üyeye sahip.

İşkollarında en fazla üyeye sahip sendika ise 238 bin 666 üye ile Hizmet-İş. Hizmet-İş, üye sayısı geçtiğimiz 6 ayda yaklaşık 70 bin azaldığı halde en fazla üyeye sahip sendika. Üye sayısının düşmesi taşerondan kadroya geçişte işkollarını değiştiren düzenlemeden kaynaklanıyor. Ardından metal işkolunda Türk Metal 209 bin 529 üye ile ikinci, Öz Sağlık-İş 185 bin 370 üyeye üçüncü durumda. Öz Sağlık-İş Temmuz ayından bu yana üye sayısını yüzde 245 arttırarak, en çok üye kazanan sendika olmuştur. Dikkat çeken bir diğer nokta, bağımsız sendikaların Temmuz ayından bu yana yaklaşık 3 bin üye kaybetmesi, üye sayısının 25 bin 764’e düşmesidir.

SENDİKALAŞMA ORANINDA ARTIŞ!

Son yıllara bakıldığında, çalışma koşullarının sürekli ağırlaştığı, esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştığı görülüyor. Yanı sıra son iki yılda ekonomik krizin ağırlaşması ve pandemi süreci, ücretlerin daha da erimesine, işsizliğin trmanmasına yol açtı. İşçi sınıfının bu vahim tablodan çıkabilmek için bir çıkış yolu bulmaya çalıştığı, bu çıkışı sendikalara üye olmakta aradığı görülüyor. Bu durum sendikalaşma oranlarına da yansıyor. Ama bu artışın gerisinde daha farklı etkenler de var.

DİSK-AR’ın araştırmasına göre, 2013’te sendikalaşma oranı yüzde 9.1 iken, bugün bu oran yüzde 14.4’e yükselmiştir. (Tabii bu oranlar sadece sigortalı işçiler üzerinden hesaplanmaktadır. Kayıtdışı çalışanlar hesaba katıldığında sendikalaşma oranı düşmektedir.)

2013’ten bu yana istihdam oranı %27 artarken, sendikalı üye sayısı ise neredeyse bir buçuk kat artmıştır. Ama bu

süreçte işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları, iyileşme bir yana daha da kötüye gitmiştir. Peki, sendikalaşma oranı artarken işçilerin yaşam koşulları neden daha kötüye gitmektedir?

Bunu anlayabilmek için tablonun diğer tarafına bakmak gerekiyor. Rakamlara bakıldığında, 2013’ten bu yana Hak-İş üye sayısını üç katına çıkarmıştır. Bunun büyük çoğunluğu belediyelerde yapılan üyeliklerdir. Hak-İş, AKP’nin işçi sınıfı içindeki uzantısı olarak çalışan bürokratik gerici bir kasttır. AKP’li belediyelerde işçilerin neredeyse zorunlu üye yaptırıldığı Hizmet-İş, bu nedenle en fazla üyeye sahiptir. Ardından gelen Öz Sağlık-İş ise yaklaşık 185 bin üyeye sahiptir. Bu rakamlar gerici-faşist iktidarın özellikle kamu alanında nasıl örgütlendiğinin bir göstergesidir. Metal işkolunda ise Türk Metal çetesinin ezici bir üstünlüğü bulunmaktadır. Türk Metal, 2017’de Metal Fırtına döneminde üye kaybı yaşasa da sonrasında 200 bin üye sınırını aşmıştır. Metal işçilerinin sendikal arayışlarına kapitalistlerin Türk Metal çetesini kendi elleriyle getirerek cevap vermesinin, bu üye artışında büyük payı var.

SINIFIN YÜZDE 90’I ÖRGÜTSÜZ!

Sendikalı işçi sayısı arttığı halde, kayıt dışı çalışanlar da dahil edildiğinde, işçi ve emekçilerin yaklaşık yüzde 90’ı sendikaya üye değildir. Üye olanların da yaklaşık

%40’ı toplu sözleşme hakkından yoksundur. Bunun en önemli nedeni işkolu, işletme ve işyeri barajlarıdır. Yetki süreçlerinin uzaması, kapitalistlere her türlü imkanı sunan yasalar, itiraz süreçleri ve bu süreçte “örgütlülüğün” işten atmalar ve baskılar ile bitirilmesi, işçi sınıfının sadece sendikalara üye olmakla çalışma koşullarını iyileştiremediğini göstermektedir.

Özellikle ‘80 askeri faşist cuntasıyla getirilen grev yasakları, sosyal hakların kısıtlanması, sendikaların içinin boşaltılması vb. nedenlerle sendikalı olmak işçilerin çalışma koşullarını iyileştirmektedir. İşçiler yine de tüm bu olumsuzluklara rağmen sendikalara üye olmakta ama ardından sermaye sınıfı ve devletin saldırıları ile yüzyüze kalmaktadır. Pandemi koşullarında “ücretsiz izin” ile tazminatsız işten çıkarma demek olan 25/2’den çıkartma, yani “kod 29”, en çok başvurulan saldırılardır.

“SINIF SENDİKACILIĞI” ÇİZGİSİ

Bugün işçi sınıfının kendi öz örgütlülükleri olan sendikalar ağırlıklı olarak bürokratik kastın denetim altındadır. İşçi sınıfının çıkarlarına tümüyle yabancılaşmış, düşünce ve yaşam tarzlarıyla düzenin organik bir parçası haline gelmiş bürokratik kast sendikal alanda büyük bir yıkım yaratmaktadır. Bu koşullarda son yılların mücadele süreçlerinde orta-

ya çıkmış bağımsız sendikalar önemli bir yerde durmaktadır. “Sınıf sendikacılığı” ilkelerini temel alan bu sendikalar bugün işçi sınıfının sermayeye karşı verilecek çetin mücadelelerin sendikal alanda temsilciliğini yapmaktadır. 2017’de Türk Metal ihanetine ve MESS kodamanlarına karşı fiili grevlerle yürütülen mücadelenin ürünü TOMİS, yine son yılların en ileri işçi eylemi olan Greif İşgali’nin yaratıcılarının kurduğu Dev-Tekstil, “sınıf sendikacılığı” çizgisinde kararlı bir mücadele yürüten sendikalar olarak öne çıkmaktadır. Binlerce üyesi olmasına rağmen dişe dokunur bir hak mücadelesi vermekten uzak uzlaşmacı anlayışların gerçekleştirdikleri direnişlerin sonuçları ortadayken, “ücretsiz izin” saldırısına karşı Sinbo’da verilen örnek mücadele işçi sınıfına tutulması gereken yolu göstermektedir.

2021 yılı, kamu, belediye, metal sektörü gibi birçok işkolunda yapılacak toplu sözleşmeler yılıdır. Pandemi ve ekonomik krizle beraber işçi sınıfına dayatılan yeni çalışma rejimi bu yıl yapılacak toplu sözleşmelerde kalıcılaştırılmaya çalışılacaktır. İşçi sınıfı hem bu dayatmaları kabul etmemek hem de sendikalara çöreklenen bürokratik kastı başlarından defetmek için “sınıfa karşı sınıf” bakışıyla fiili meşru mücadeleyi büyütmelidir. Sınırlı hak kazanımları bile ancak bu çizgide bir mücadeleyi esas alan bir sendikal anlayışla elde edilebilecektir.

“İşçi ve kadın düşmanlarına cevabımızı mücadele ederek verelim!”

Sinbo fabrikasında ücretsiz izin saldırısını direnişleriyle püskürten işçilerden Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi Dilbent Türker, işine geri döndükten sonra yeni saldırılarla karşılaştı. Sinbo kapitalistleri, baskı ve mobbing uyguladıkları Türker’i bu kez Madde 25/2 (Kod 29) gerekçesini öne sürerek işten çıkardı. Buna karşı yeniden fabrika önünde direnişe başlayan ve 3 haftaya yakındır direnen Türker, Sinbo’daki sorunları, kadın işçilerin maruz kaldığı çifte sömürüyü ve sendikal örgütlenme süreçlerini Kızıl Bayrak’a anlattı.

- Öncelikle Sinbo’da yaşanan sorunları anlatabilir misiniz?

Sinbo fabrikasında çalışma koşulları çok ağır, buna rağmen yapılacak işler konusunda işçilere gereken eğitimi vermiyorlar. Böylece meslek hastalıkları ve iş kazalarına davetiye çıkartıyorlar. Sinbo’da kölece çalışma koşulları mevcut ve bu ‘olağan’ hale getirilmiş. Eğer işçi çıkarma kararı almışlarsa baskı, taciz, mobbing uygulayarak işçileri istifaya zorluyorlar. Bu yıllardan beri uygulanan iğrenç bir yöntem ve çoğu işçi dayanmayıp istifa ediyor. Dayanmak zorunda kalanlar ise mecburen boyun eğiyor. Performans dayatması, iki kişilik işi tek kişinin yapmasını dayatıyor ve kimi zaman işçileri birbirine düşürüyorlar.

- Birçok fabrikada olduğu gibi Sinbo’da da kadın işçiler önemli bir çoğunluk oluşturuyor. Fabrikada kadın işçilerin karşılaştığı sorunları anlatabilir misiniz?

Kadın işçiler hem şefler hem bölüm sorumluları tarafından daha fazla mobbinge ve baskıya maruz bırakılıyor. Kadın işçiler izin istemeye çekiniyor, istediklerinde ise bölüm sorumlusu tarafından önce sorguya çekiliyor sonra azarlanıp tezgah başına gönderiliyorlar. Hastaneye gitme nedeni özel bir durum olsa bile, kadın işçiler bunu açıklamaya zorlanıyor. Maaşlar geç yatırılıp kadın işçiler bunu sorduğunda, “kocalarınızın maaşı yok mu” diye karşılık veren şefler, kadınları hem ucuz emek-gücü hem “kocaya destekçi” gören gerici-cinsiyetçi zihniyetlerini gözler önüne seriyorlar. Kadın işçiler ağır iş yapıyor. Kimi zaman erkeklerden daha fazla çalışmalarına rağmen daha az

ücret alıyorlar.

Sinbo fabrikasında en çok kadınlar meslek hastalığına yakalanıyor. En yaygın olan rahatsızlıklar bilekte sinir sıkışması, boyun fitiği, bel fitiği, varis ve iç hastalıklarıdır. Kadın işçiler aldıkları üç kuruşun bir kısmını hastanelerde harcamak zorunda kalıyor. Hastaneye gitmesi gereken kadın işçilere “yıllık izin kullanıldığında hastaneye gidin ve sağlık sorunlarınızı çözün” deniliyor. Ayrıca yıllık izne çıkarılacağımızı iki gün kala öğrendiğimiz için ya özel hastaneye gitmek zorunda kalıyor ya da sağlığımızı ihmal ediyoruz.

- Fabrikada sendikal faaliyet nasıl başladı? İşçiler sendikal örgütlenmeye nasıl yaklaştı?

Sinbo fabrikasında sendika acil bir ihtiyaçtı. Maaşlarımızın geç yatırılmaya başlandığı süreçte bir işçi iş cinayetine kurban gitti. Sendikalı çalışma gereği fabrika içinde yankılanmaya başladı. Patron cinayeti örtbas etmeye çalıştığında *Kızıl Bayrak* ve birkaç haber kaynağına bilgi vererek iş cinayetinin gizlenmesini engelledik. Sıkışan Sinbo yönetimi sendikalaşmayı engellemek ve kendini “masum” göstermek için iş cinayetinden birkaç gün sonra 600 liralık alışveriş çeki verdi.

İşçileri satın almaya çalışan Sinbo yönetimi, hediyeler vadederek işçilerin kafasını karıştırmak istedi, ancak bunlara aldanmayan işçiler hızla sendikalaşınca işten atma saldırısı başlatıldı.

Sendikal faaliyet konusunda sekteye uğrasak da asla TOMİS’in varlığını fabrikadan silemediler. Öncü işçileri işten atanlar yeni öncü işçiler yarattıklarının farkında değildi.

- TOMİS’in Sinbo’da gerçekleştirdiği örgütlenme faaliyetini anlatabilir misiniz? Örgütlenme sürecinde ne gibi zorluklarla, baskılarla karşılaştınız?

İlkin birçok işçi arkadaşımız büyük sendika istedi. Oysa önümüzde işçi için dava açmanın ötesine geçebilecek, işçinin hakkını gerçekten savunabilen mücadeleci bir sendika yoktu. Metal sektöründe güvendiğimiz TOMİS’le yol yürümeye karar verdik. Sinbo’da 2 senedir sendikal faaliyet yürüten TOMİS’le birlikte bölüm komiteleri oluşturduk. İşçilerin sorunları üzerinden gündem yaratan TOMİS ve üyeleri işçiler olarak birçok şeyi Sinbo’da değiştirdik. Örneğin 3 sene boyunca maaşlarımızı iki taksit, üç taksit, beş taksit şeklinde alabiliyorduk. Özellikle kadınların yoğun olduğu bölümlerde her ay iş

durdurma eylemleri yaparak maaşlarını yatırılmasını sağladık.

TOMİS üyesi işçiler işten atıldığında, TOMİS fabrika önüne sürekli gelerek toplu işçi kıyımının önüne geçti. Sadece sendika üyesi işçiler ücretsiz izne çıkarıldığında sendikamızla birlikte direnen işe iademizi sağladık. Sendikamızın müdahaleleri sonucu Çalışma Bakanlığı tarafından 10 yıl içerisinde ilk kez fabrika denetlendi.

Sendikamız TOMİS sayesinde yıllardır Sinbo işçilerinin gasp edilen gece mesai farkları geçmişe dönük yatırıldı ve bu farkları artık alma hakkı kazandık. Sendikamız TOMİS’in şikayetleri ve müdahaleleri sayesinde taşeron işçiler kadroya alındı ve taşeron işçi çalıştırmak yasaklandı. Tabii bütün bunların yanı sıra Sinbo yönetimi insanlık dışı çalışma koşullarını daha da ağırlaştırdı, sendika üyesi olan işçilere baskıyı daha da arttırdı. Sendikamıza leke sürmeye kalktı. Dün izin vermedik bu gün de vermeyeceğiz.

- Pandemi fırsat bilen Sinbo yönetimi örgütlenmeyi engellemek için ücretsiz izin ve işten atma saldırısını devreye soktu. Buna karşı direnen ücretsiz izin saldırısını püskürttünüz ve işe geri dön-

dünüz. O süreci anlatır mısınız?

TOMİS üyelerini hedef alan Sinbo yönetimi bir kez daha sendika ve işçi düşmanlığını ortaya koydu. Sendikalı olduğumuz için bizleri ücretsiz izne çıkararak Sinbo yönetimi, sendikalaşmanın önüne geçme telaşıyla işçileri ücretsiz izinle tehdit etti. Ücretsiz izni işsizlik ve açlık sopası olarak kullanmaya çalıştı. Bizler direnişimizle ücretsiz izin saldırısını kabul etmeyip mücadele ettik ve kamuoyu da yaratarak dayanışmanın gücü ile püskürtüp onlara gereken cevabı verdik.

- Kod 29 saldırısının ardından fabrika önünde yeniden direniş çadırı kurdunuz. Direnişiniz nasıl bir etki yarattı. Sinbo yönetiminin ve içeride çalışan işlerin direniş karşısındaki tutumları nasıl oldu?

Ücretsiz izin Sinbo fabrikasında yasaklandı. Sendikalaşmayı ücretsiz izinle engellemeyi başaramayan Sinbo yönetimi bu kez de iftira ve yalanla 25/2 maddesini (Kod 29) kullanarak Sinbo işçilerini bir kez daha tehdit ediyor. Bizler, Kod 29'un patronlar tarafından özellikle pandemi süresinde fazlasıyla ve gerekçe sunmaksızın sendikal faaliyeti engellemek için kullandığını biliyorduk. Sinbo yönetimi, sendikal faaliyeti tekrar engellemek adına Kod 29'la beni işten çıkardı. Sinbo işçileri bana atılan iftiraların yalan olduğunu biliyorlar. Nitekim yalancı şahitlik yapanlara, yalan beyanda bulunanlara tavrı aldılar. 25/2 maddesi işçilere tehdit olarak gösterilse de işçiler, Sinbo yönetiminin sendikal örgütlenmeyi engelleyebilmek için her türlü ahlaksızlığı yapabildiğini görmüş oldu.

Yeniden direnişe geçerek işçileri damgalayan Kod 29'un kaldırılması için direnmemiz, taleplerimizin Türkiye işçi sınıfı adına bir talep ve ihtiyaç olduğunu herkes görmüş oldu. Bu süreçte işçilerin bizlere olan inanç ve güvenleri daha da arttı.

- Son olarak Sinbo işçileri ile kadın işçilerin geneline iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Eğer haksızlık karşısında susarsak, yarın daha çok haksızlığa uğrayacağız. Ücretsiz izine, Kod 29'a, sendika ve kadın düşmanlığına karşı birleşmeliyiz mücadele etmeliyiz. Aksi takdirde 'geçici yasalar' kalıcı hale gelecek, Kod 29'la işçiler koşulsuz şartsız damgalanacaktır!

Kadın işçiler olarak çifte sömürüyü mobbingi tacizi kabul etmeyelim. Haklarımız için fabrika komitelerinde birleşelim, mücadele edelim. İşçi ve kadın düşmanlarına cevabımızı mücadele ederek verelim!

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Haklarımızdan ve geleceğimizden, eşitlik ve özgürlük kavgamızdan vazgeçmiyoruz!

AKP-MHP iktidarı sermaye sınıfının yüzünü güldürürken, kriz ve pandeminin çifte faturasını ödemeye mecbur bıraktığı işçi ve emekçiler sağlıklarını, haklarını, yaşamlarını yitirmeye devam ediyorlar. Geric iktidarın kadınlara çıkardığı hesap çok daha kabarık. Kadın işçi-emekçilerin bin bir zorlukla girebildiği çalışma alanları birçoğuna kapatıldı. Çocuk, hasta ve yaşlı bakımı ile ev işleri birçoğunu işten ayrılmak zorunda bıraktı. Giderek artan sayıda kadın, işsizler ordusuna eklendi.

Çalışma yaşamında ücretsiz izin, esnek çalışma dayatmaları, işten atma saldırısı ve tehditleri sürüyor. Bu tehditlerin kadın işçilere yansması artan oranda mobbing ve taciz oluyor. Kapitalistler İş Yasası'nın 25. Maddesinin 2. Fıkrasını (Kod 29) işçilerin tepesinde Demokles kılıcı gibi sallıyorlar. Sözde işten atmaların başlıca dayanağı haline getirilen bu düzenleme, işçileri haklarından mahrum edip onur kırıcı ithamlar içeriyor. Kadın işçiler içinse Kod 29 aile ve sosyal yaşamını da kapsayan çok temelli bir soruna dönüşüyor.

SALDIRILARIN HEDEFİNDEN DİRENIŞLERİN ÖZNELERİNE

Dozu artan bu saldırılar bir yandan

koru salarken, diğer taraftan sınıf içinde öfke biriktiriyor. Saldırlara boyun eğmeyen kesimler mücadele yolunu tutup fabrikaların, işyerlerinin önünde direnişe geçiyor. PTT emekçileri, Baldur, Ekmekçiogulları, Migros, Sinbo ve SML Etkiket'te işçiler direniyor.

Şiddetin her türüsüne her alanda maruz kalan, çalışma alanlarında çifte sömürü yaşayan, salgında hak kayıpları gittikçe artan kadın işçiler örgütlenen, direnişe geçen işçi bölükleri içerisinde etkili bir yer tutuyor. Yaşadıkları çifte sömürü, dayatılan çifte fatura kadınları işçi sınıfı içerisinde kararlı öznelerle dönüştürüyor.

BAHARIN İLK SESLERİ DİRENIŞ ÇADIRLARINDAN YÜKSELİYOR

Sinbo, Migros, SML Etiket'te kadın işçiler baş eğmiyor, en ön safta dövüşüyor.

Sinbo'da direnişin sürükleyici öznesi TOMİS üyesi kadın işçiler şimdi de sermayedarların 25/2 bahanesiyle haksız feshi serbestçe kullanmalarına karşı bir bayrak dalgalandırıyor. Dilbent Türker, fabrika önünde direniyor.

Migros Depo'da erkek sınıf kardeşleriyle omuz omuza mücadele veren kadın işçiler, yaşadıkları tacize, mobbinge, ücretsiz izin saldırısına ve sendika düş-

manlığına karşı "Önümüze taş da koyarsanız, taşı kırıp geçeceğiz" kararlığıyla mücadeleye devam ediyorlar.

SML Etkiket'te keyfi işten atmaya, taşeron çalıştırmaya, sendika düşmanlığına karşı kadın işçiler direniş çadırı açmış ve mücadele çağrısını yükseltmiş bulunuyorlar.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne doğru giden yolda kadın işçiler ilk adımları attılar. İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak, yaklaşan baharın ilk seslerini direniş çadırlarından yükselten kadın işçileri selamlıyoruz. Hakları ve geleceklerinden, eşitlik ve özgürlük kavgalarından vazgeçmeyen, sınıfa yönelik saldırılara karşı direnenek devrimci bahara ilerleyen Sinbo'nun, Migros'un, SML Etiket'in kadın işçilerine selam olsun!

Tüm sınıf dostlarını işçi sınıfının baş eğmeyen bu kararlı, mücadeleci üyeleri olan kadın işçilerle eylemli dayanışmaya ve direnişlere destek olmaya çağırıyoruz.

25-2 Maddesi (Kod 29) kaldırılсын! İşten atmalar son bulsun!

Ücretsiz izin kaldırılсын!

Taciz ve mobbing son bulsun!

8 Mart ücretli izin ve resmi tatil ilan edilsin!

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Birleşik Metal ile MESS arasında TİS imzalandı...

Uzlaşmaz çıkarılara rağmen herkes memnun!

Birleşik Metal-İş Sendikası ile MESS arasında aylardır süren Schneider Enerji, Grid Solutions Enerji, Schneider Elektrik, ABB Power Grids ve Arıtış Kriyojenik şirketlerine bağlı fabrikalarda 1.900 işçiyi kapsayan TİS bağitlandı. 19 Ekim'de başlayan görüşmelerde anlaşma sağlanamamış, 15-17 Aralık 2020 tarihlerinde uyuşmazlık zaptı tutulmuştu. Greve gidilmeden 2-3 Şubat 2021'de anlaşma sağlandı.

EMİS'İ KURANLAR MESS'E KATILDI!

Ocak 2015'te MESS ile sürdürülen Grup TİS döneminde MESS'ten ayrılarak EMİS'i kuran ABB, Alstom, Schneider Enerji ve Schneider Elektrik'te iki yıllık sözleşme imzalanmıştı. O dönem Birleşik Metal'in, sermayedarlara MESS'ten ayrılarak ayrı sözleşme imzalamaya çağrılarının bir sonucu olan bu hamle, o gün üç fabrikada iki yıllık sözleşme imzalanmasını sağlasa da, metal işçilerinin ortak mücadelesini bölen ve bugüne bir şey bırakmayan bir hamle olmuştu. Sınıf devrimcileri bunu daha o günden ortaya koymuşlardı.

Daha sonra MESS ile imzalanan Grup TİS'lerinden bir sene önce EMİS arasında imzalanan sözleşmeler, Grup TİS'leri için bir ön hazırlık olarak gerçekleşti. Zira, Eylül 2016-2018 ve Eylül 2018-2020 dönemleri için imzalanan sözleşmeler esası yönünden diğer sözleşmelerden hiçbir fark içermiyordu.

Gelinen yerde EMİS'i kuranlar MESS'e katıldılar. Birleşik Metal de bu fabrikalarda MESS ile masaya oturdu. Daha önceki sözleşmelerden farklı olarak her bir şirket için ayrı ayrı görüşmeler yapıldı. Her fabrika ile ayrı sözleşme, sınıfın ortak hareket etmesine engel olmayı amaçlıyordu. Sözleşme görüşmeleri eşzamanlı yürütüldü ve ayrı ayrı imzalandı.

BİRLEŞİK METAL NEDEN TASLAK AÇIKLAMADI?

Süreç boyunca herkes Birleşik Metal'in sözleşme taslağında neler olduğunu merak etti. Birleşik Metal bir taslak hazırladıysa da bunu ilan etmedi. Hatta sözleşme kapsamındaki işçilerin de ya haberi yoktu ya da ağızlarını sıkı tutmaları söylenmişti!

Sözleşmeye dair bilgiler genellikle için-

Metal işçileri bu sözleşmenin ihtiyaçlarını karşılamadığının farkındadır ancak örgütlülük düzeyinin zaıflığı ve inisiyatifsizliği bu sözleşmeyi kabul etmesine neden olmaktadır. Bunu ortaya koymadan işçilerin sözleşmeden memnun olduğunu ifade etmek ikiyüzlülüktür.

de kaldı. Ücretlere yüzde 28-35 arasında değişen oranlarda zam istendiğini biliyoruz. Üç yıllık dayatmaya karşı iki yıllık sözleşme, esnek çalışma, denkleştirme, telafi çalışma, deneme süresinin uzatılması gibi maddelerin kabul edilmediğini biliyoruz. Ancak burada sıralananlar bütün sözleşmeler için geçerli olan talepler.

Peki, Birleşik Metal neden taslak açıklamadı? Akla gelebilecek cevapları ifade edelim. Bir taslak açıklayarak beklentiyi yükseltmek ve taslağın altında kalmak istememiş olabilir. Eylül 2020'den önce açıklayacağı zam oranlarının pandemi ve kriz sürecinde hızla eriyeceğini hesaplamış olabilir ki bunu revize etmenin bir gücü yoktu. Metal İşçileri Birliği başta olmak üzere taslak üzerinden yapılacak eleştirileri bertaraf edeceğini düşünmüş olabilir. Son olarak, MESS'in teklifleri üzerinden sözleşmeyi yürüterek, sözleşmedeki rakamları ve hakları nasıl da yükselttiğinin propagandasını yapmak istemiş olabilir.

Net bir şey söylenemeyecek olsa da görünen köy kılavuz istemez!

MESS PAZARLIĞI DÜŞÜK BAŞLATTI!

İlk görüşmeden itibaren MESS enflasyon oranında sefalet zamlarını teklif etmeye başladı. Uyuşmazlık zaptının tutulduğu görüşmede dört işletme için ilk altı aylık döneme önerilen %5.49'luk zam teklifi ikramiyeler dahil net 211-282 liraya tekabül ediyordu. %11.39'luk teklif ise ikramiyeler dahil net 390 liraya...

Elbette MESS'in gerçek teklifi bu değildi. Metal işçisini en azına razı etmek için pazarlığı enflasyon oranından başlatmak onun bilinen taktiğiydi. Ocak'taki ara görüşmede MESS teklifi yüzde 15'e çıkardı ve metal işçilerinin tepkisi yoklandı. Nihayetinde, Birleşik Metal'in açıklamasına göre ilk altı ay için ücretlere ortalama yüzde 21, ilk yıl için sosyal haklara da yüzde 26 zam alınarak, sözleşme "zafer" ile sonuçlandı. Bu da 813 ile 1080 lira arası bir ücret artışı anlamına geliyor.

RAKAMLAR YALAN SÖYLEMEZ!

Yukarıdaki rakamları ne kadar alla-

yıp pullasanız da metal işçilerinin sefalet koşullarında çalıştığı gerçeğini değiştiremezsiniz. Zafer ilan edilen sözleşmelerdeki rakamların gerçekte ne ifade ettiğine bakalım.

Öncelikle asgari ücrete yapılan zam oranı yüzde 21.56 olmuştu. 500 liralık zam denildiğine bakılmamalı. AĞI'ye gelen artışı çıkartırsak, asgari ücrete 453 lira zam yapılmıştır.

Metal sözleşmesinde ortalama yüzde 21 zam alındı deniliyorsa eğer, asgari ücrete yapılan oranda zam alınmış demektir. "Zafer" denilen, "asgari ücret zammı"dır!

Sonraki altı aylık dönemlerde enflasyon zammı alınacağı düşünülürse, TÜİK'in açıkladığı uydurma enflasyon rakamları ile metal işçileri gerçek enflasyon altında bir kez daha ezileceklerdir.

Zaten ortalama yüzde 21 deniyor. Hangi fabrikada ne zam alındı, neye göre zam yapıldı, bahsedilen 813-1080 lira zam ne ifade ediyor, ikramiyeler çıkartıldığında maaşlara ne kadar zam yapıldı, bu açıklanmıyor. Metal işçileri de herhal-

de bordrolarını alınca öğrenecekler.

Unutmadan altını çizelim: Yoksulluk sınırı Birleşik Metal-İş Sendikası Araştırma Merkezi'ne (BISAM) göre 8.507 liradır. Ücretler bu rakamın uzağındaiken zaferden bahsetmek mümkün olmasa gerek.

"Yeni haklar" alındı denilen açıklamada bunların neler olduğu net değil. Anlaşıldığı kadarıyla, bunlardan birisi tamamlayıcı sağlık sigortası, diğeri vardiya primi. Ancak bu konuda da belirsizlik devam ediyor.

TAMAMLAYICI SAĞLIK SİGORTASI'NA DAİR...

MESS kapsamındaki fabrikaların hepsinde olan tamamlayıcı sağlık sigortasına işçiler ve ailesi bu sözleşme ile dahil edilmiş oldu.

Tamamlayıcı sağlık sigortası sermayenin ihtiyaçlarının ürünüdür. Ülkede çöken sağlık sistemi özellikle işçilerin tedavisinin önünde büyük engele dönüşürken, randevu alma zorluğundan tedavilerin gecikmesine bir dizi sorun yaşanıyor. Bu durum emek sömürsünü etkiliyor. İşçilerin devlet hastanelerindeki tedavisinin bir gün bile uzaması, sermaye için binlerce liralık zarar anlamına geliyor. Tamamlayıcı sağlık sigortası ile üretimin devamlılığı sağlanmakta, işgücü kaybı azaltılmaktadır. Yaptıkları maliyet hesabıyla işçileri tamamlayıcı sağlık sigortası kapsamına almaları çok daha kârlıdır.

Elbette işçilerin bu sigorta kapsamında sağlık hakkına ulaşması biraz daha kolaylaşmaktadır. Ancak kapitalistler işçiyi değil kendi kârını düşünmektedir.

METAL İŞÇİLERİ SÜRECE DAHİL OLAMADI!

Sözleşme sürecinde bir dizi toplantı ve eylem gerçekleştirildi. TİS toplantıları, bilgilendirme toplantıları vb. ile sürece ilerledi. Birleşik Metal var olan işyeri komiteleri ile süreci devam ettirdiğini, büyük bir disiplinle yürüttüğünü söylüyor. Ancak metal işçisi hiçbir aşamada inisiyatifini eline almamış, daha doğrusu alamamıştır.

Alamamıştır çünkü, Birleşik Metal'de işyeri komiteleri karar almak için değil, danışmak içindir. Alınan kararların açıklandığı toplantıları, işçiler kendileri almış gibi hissetsin diye yaparlar. Zaten işyeri komiteleri seçimle belirlenmez. Şube yönetimi ve fabrika temsilcileri belirlerler.

Alamamıştır çünkü metal işçisi bu sendikal yapı içinde edilgenleştirilmektedir. Sesini çıkaran, muhalif olan, inisiyatif gösterenlerin ipi çekilmekte, baskı görmektedir. Sermaye ile işbirliği içinde işinden edilmekte, disiplin kuruluna sevk edilmektedir. Bunlar işçilerin inisiyatif almasına engellemektedir

Metal işçileri işsizlik ile, kısa çalışma ile, ücretsiz izin tehditleri ile sindirilmektedir. Birleşik Metal-İş üyeleri ile yaptığı araştırmaların sonucunu açıklarken, 100 işçiden 92'si borçlu demektir. Bu ne demektir? Metal işçilerinin boynunda hareket etmesini zorlaştıran borç zinciri vardır. İşçi zorlandıkça da daha büyük bir çıkmaza girmektedir.

ÖZKAN ATAR'IN İDDIALARI

Sözleşme imzalanmadan bir gün önce Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Sekreteri Özkan Atar, "Kabul edilebilir bir teklif sunmalarını bekliyoruz" diyordu ve ertesi gün imzalar atıldı.

Özkan Atar, "Bu sözleşme işkolundaki işçilerin mücadelesinde önlerini açacak bir etki yaratacak" diyor. Peki nasıl bir etki yaratacak? Asgari ücrete yapılan zam oranında zam ile mi yoksa bizim görmediğimiz farklı kazanımlar veya sürecin örgütlenmesi ile mi? Bu konuda aydınlatılmaya ihtiyacımız var.

Aynı açıklamada, hem "İmzalanan toplu sözleşme tüm işyerlerimizdeki işçilerin büyük bir coşku ve heyecanı ile kabul gördü" deniliyor, hem de "Üyelerimiz tarafından kabul gören bu sözleşmenin ortaya çıkmasına olanak sağlayan MESS Yönetim Kuruluna ve işyeri yönetimlerine teşekkür ederiz" deniliyor.

Bu nasıl oluyor? Bizim bildiğimiz, çıkarları uzlaşmaz iki karşıt sınıf vardır. Emegiyle geçinenler ile emek sömürsünü gerçekleştirenlerin aynı anda memnun olması olanaksızdır. Zira onların bütün serveti bizden çaldıklarıdır. Hal böyleyken, greve dahi gidilmeden sözleşmenin imzalanması gerçekte kimi memnu etmiştir? Hele ki yüzde 28 ile yüzde 35 oranında zam talebinin olduğu düşünüldüğünde!

SON SÖZ METAL İŞÇİLERİNE...

Metal işçileri bu süreçten dersler çikarmalı, inisiyatifini eline alması gerektiğinin farkına varmalıdır. İşyeri komitelerini karar alma mekanizmalarına çevirmelidir. Hiç kimsenin, seçilmişler dahi olsa işçiler adına karar vermesine izin vermemelidir.

Metal işçileri bu sözleşmenin ihtiyaçlarını karşılamadığının farkındadır ancak örgütlülük düzeyinin zayıflığı ve inisiyatifsizliği bu sözleşmeyi kabul etmesine neden olmaktadır. Bunu ortaya koymadan işçilerin sözleşmeden memnun olduğunu ifade etmek ikiyüzlülüktür.

Önümüzdeki aylarda MESS ile üç metal sendikası arasında başlayacak grup TİS'leri öncesinde bu TİS süreci metal işçileri için uyarıcı olmalıdır. Unutulmalıdır ki, metal işçilerinin kazanımı işçi sınıfının kazanımı olacaktır.

Yağmalanan fonlar ile kurtarılan sermaye

Dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını birinci yılını doldurmak üzere. Hem pandemi hem de onun derinleştirdiği ekonomik kriz, işçi ve emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarını daha da ağırlaştırdı. İktidar ve patronlar için fırsata dönüşen pandemi sürecinin başından itibaren pek çok saldırı hayata geçirildi. Bunların başında kıdem tazminatının gaspı, grev yasakları, "işten atmalar yasaklandı" kılıfıyla ücretsiz izin saldırısı, kısa çalışma ödeneği, işsizlik fonunun yağmalanması geliyor.

Pandemi süreci boyunca halk açlık ve ölüm ikilemi arasında boğuşurken, gerici-faşist iktidar ayrıca çevre talanının da önünü açtı. Şirketlere verilmeyen izinler bu dönemde birer birer hayata geçirildi. Salda Gölü'nün talana açılması, Fatsa'da siyanür arama çalışmalarına izin verilmesi vb. gibi saldırılar bunun akla gelen ilk örnekleri.

İŞSİZLİK FONU PATRONLARA YARADI

İşçi ve emekçiler işsizlik, ücretsiz izin, kısa çalışma ödeneği ile daha da zorlaşan yaşamlarını sürdürmeye çalışırken, AKP-MHP iktidarı, fon kaynaklarını kapitalistlerin yağmasına açtı. Teşvik ve destek ödemeleri ile patronların kârları katlandı ve her fırsatta el uzatılan işsizlik fonu sermayeye peşkeş çekildi. İşsizlik fonundan faydalanmak, işçiler için pek çok koşula bağlanırken, sermaye için büyük kolaylıklar sağlandı. Örneğin patronlara sunulan pandemi desteğinin büyük kısmı bu fondan sağlandı.

DİSK-AR'ın "Dünyada ve Türkiye'de Covid-19'un Sosyal ve Ekonomik Etkileri ile Mücadeleye Ayrılan Kaynaklar" raporu bu gerçeği de gözler önüne seriyor. "Türkiye'nin Covid-19 ile mü-

cadelede en az nakit desteği ayıran iki ülkeden biri olduğunu" belirten raporda, nakdi desteklerin kaynakları konusunda şunlar ifade ediliyor:

"Türkiye'de yapılan toplam 42,8 milyar TL'lik nakit transferin 35 milyar TL'si işsizlik sigortası fonundan, yaklaşık 6,4 milyarı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonundan ve 2 milyar TL'si ise bağış kampanyasından sağlanmıştır. Böylece Türkiye tarafından yapılan nakit desteklerde bütçeden doğrudan ayrılan kaynak söz konusu değildir."

Salgın sürecinde Türkiye'de açıklanan çeşitli ekonomik paketlerin yüzde 89'u şirketlere ve bankalara sağlanan kolaylıklardan oluşuyor. Yoksullara ve kayıtsızlara dönük gelir desteği yok. Keza esnafa 2020 sonuna kadar hiçbir nakit desteği verilmedi. Sağlık emekçilerinin ek ödemeleri yapılmadı. İşçilere verilen destek ise İşsizlik Sigortası Fonu'ndan verildi. Rapora göre iktidar, "milli gelirin yalnızca %1'ini Covid-19'la mücadeleye" ayırdı.

BAŞARI HİKAYESİNDEN ÇIKAN HEZİMET

Pandemi süreci, başlangıcından bu yana alınan "önlemler", sunulan "teşvik ve destekler" ile iktidarın bir kez daha halkın sağlığını hiçe sayarak kapitalistler için hizmette kusur etmediğini gösterdi. AKP-Erdoğan iktidarı ise her fırsatta başarı hikayesi yazma derdinde. Pandemi ve ekonomik kriz ile ağırlaşan yaşam koşulları, artan baskı ve zorbalık başarı hikayelerinin altından çıkan hezimetini gösteriyor. Gerici-faşist iktidarın sözcüleri her ne kadar pandemi sürecini iyi yönettiklerini iddia etseler de DİSK-AR'ın yayımlandığı rapor bunun tam tersi olduğunu göstermektedir.

Bir kızıl askerin hatırası...

Onbeşler'in yolundan inanç ve ce

Türkiye burjuvazisi ve onun uşakları tarafından 28 Kanunusani 1921 senesinde Kara Denizde süngülenen 15 türk komünistin 15 inci yıl dönümü vesilesile hatıralarımı yazmamı isteyen mektubunuzu aldım. Türkiye amele sınıfının ve onun pişdar [öncü] müfrezesi olan Türkiye komünistlerinin içtimai inkilap ve Türkiye sovyetleri uğrunda canlarını vermiş bu ilk onbeş kurbanı içinde Sovyetler İttihadında [Birliği'nde] vatandaş harbinin [iç savaşın] muhtelif cephelerindeki mücadelelerde müşterek sınıf düşmanına karşı omuz omuza çarpıştığımız yoldaşlar var. Onların sönmez hatıralarını canlandırmayı ve onların başladıkları işi bitirmek tarihi vazifesini yüklenmiş olan Türkiye amele sınıfına onları tanıtmayı kendim için bir borç sayıyorum.

Siz de pekala biliyorsunuz ki, o zaman Rusya, inkilab dalgaları ile için için kaynıyordu.

Rus proletaryası ve onun bolşevik partisi Lenin'in, Stalin'in önderliği altında 1917 senesinin teşrini evvel [Ekim] ayında hakimiyeti eline almıştı.

Proletaryanın bu zaferi ile, Rusya'da bulunan bütün harp esirleri gibi, Türk esirleri de, hürriyetine kavuşmuş ve serbest nefes almak imkanını elde etmişti. Bunlar arasında, sürgüne gönderildiği Sinop'tan kaçarak Rusya'ya gelmiş olan, Mustafa Subhi yoldaş da bulunuyordu.

Mustafa Subhi yoldaş Rusya'ya esir düşen münevverler, türk amele ve köylüler arasında durmadan çalışarak Moskova, Kırım, Taşkent vs.-de teşkilatlar kurmuş neşriyat yapmış ve sonunda 1920 senesi mayısında Bakü'ye gelmişti. Burada o, bolşevik partisinin Bakü komitesi yanında, Türk komünistleri tarafından kurulmuş bir teşkilat bulmuştu. M. Subhi yoldaş Bakü'de bulunduğu bu teşkilat azalarında bazılarının iştiraki ile Bakü'de, Türkiye Komünist Partisi'ni vücade getirmiş ve 1920 senesinde bu partinin birinci kongresi toplanmaya muvaffak oldu.

Subhi yoldaşın kendisine faaliyet merkezi olarak Kafkasya'yı ve Bakü'yü intihap edişi tesadüf değildir. Filhakika burası amele ve köylü kütlelerinin milli kurtuluş mücadelesine atıldıkları Türkiye'ye yakındı. Diğer taraftanda memleketlerine dönmekte olan Türk harp esirlerinin akın yolu üzerinde bulunuyordu. Milli kurtuluş hareketine tesir etmek, bu

Onbeş kahraman ve Maksut aynı partinin, aynı sınıfın evlatları olarak aynı sınıf ve aynı mefküre için, aynı kahramanlıkla can verdiler. Kara Denizin kara sularına gömülü onbeş kurbanın ve Karsın bir çukuruna atılmış Maksudun mezarı bizim sınıfımızın ve memleketimizin yoksulluk içinde azap çeken emekçilerin kalplerindedir.

harekete önderliği ele almak ve bu suretle amele-köylü hakimiyetine dayanan bir Sovyet hükümeti kurmak vazifesini üzerine almış bir parti; memleketlerine dönmekte olan esirlere, bu esirlerin inkilap için kazanılmasına ve bunların bu inkilap işinde faal birer mücahit haline gelmelerine hususi bir ehemmiyet vermek mecburiyetinde idi.

Bu maksatla parti "üsera [esirler] sevk komisyonu" adı ile üç kişilik bir teşkilat kurmuştu. Dönmekte olan esirlere yatacak yer bulmak onların işlerini temin etmek ve kabile halinde gönderilmelerine kolaylaştırmak gibi işlerle uğraşan bu komisyonun diğer bir mühim vazifesi de bunlar arasında inkilap fikirlerinin propagandasını yapmak idi. Bu maksatla esirler arasında devamlı bir propaganda yapılıyor, sık sık mitingler yapılıyor, teşrini evvel inkilabının ve Türkiyedeki milli kurtuluş hareketinin mahiyeti anlatılıyor,

Türkiye emekçilerinin kurtuluşunun ancak amele ve köylünün hakimiyeti kendi ellerine almaları ile mümkün olabileceği anlatılıyor ve memlekete döndükleri zaman ne suretle hareket edilmek lazım geleceği gösteriliyordu.

Memlekete dönenler arasında yürütülen faaliyetle beraber diğer taraftan da askeri teşkilat da kuruluyordu.

Parti Türk esirlerinden 700-800 kişilik bir Türk kızıl nişancı alayı teşkil etti. Bu alay Bakü'de kurulmuş idi. Ve 11-inci kızıl ordunun emri altında bulunuyordu. Ben de bu alayda bulunuyordum. Bu alaya parti tarafından teşkilatçı olarak Maksut yoldaş gönderilmişti. Onun yorulmak bilmez gayret ve faaliyeti ile alayda 40-50 kişilik bir de komünist hücresi teşkil olundu.

Parti bu hücre azalarının siyasi seviyelerini yükseltmek, ve bu suretle de diğer kızıl nişancılara daha iyi müessir

olabilmelerini ve onlara önderlik edebilmelerini temin etmek üzere 3 aylık bir kurs kurdu. Bu kurslarda en mühim dersleri bizzat Mustafa Subhi yoldaş kendi üzerine almış bulunuyordu.

Bu gayretlerin neticesinde vücade getirilen ve yetiştirilen iki tabur piyade, bir makineli tüfenk, bir suvari bölüklerinden mürekkep olan alayımız Türkiye'ye gitmek üzere Bakü'den hareket etti.

Ermenistan'ın Kiros şehrinde Taşnaklar yolunuzu kesmeye çalıştılar. Taşnak orduları ve çeteler ile yapılan harpte alayımız büyük kahramanlıklar gösterdi, düşmanı püskürttü. Muharebede verdiğimiz zayıata bakmadan alayımız metro boyu kar içinde yoluna devam etti, ve Kara Kiliseye kadar vardı.

Alayımızın harpte ve müşkül yürüyüşte yorulduğunu nazara alan 11-nci ordu komandanlığının geriye istirahata çekilmemiz hususundaki emri üzerine Azer-

cesaretle yürüyeceğiz!

baycan'ın Şuşa kalesine geldik.

Şuşa kalesinde iken Mustafa Subhi yoldaştan bir telgraf aldık. M. Subhi yoldaş bu telgrafında, alayımızın kazandığı muzafferiyetini tebrik ediyor. Kızıl alayımızın Trabzon önlerinde öldürülen 2-nci tabur kumandanı, Topçu İsmail Hakkı ve makineli tüfenk bölük kumandanı Kazım Ali'yi suratle Bakü'ye davet ediyordu.

Kara Denizde can veren onbeşler arasında olan yoldaşların hareketlerinden bir müddet sonra, kızıl ordu kumandanı emrile biz de Bakü'ye hareket ettik. Bakü'de yük istasyonuna trenden indiğimiz zaman arkadaşlardan birisi Topçu İsmail Hakkı'nın beni aradığını söyledi. O gün 15 inkilab kahramanını Bakü'den Türkiye'ye götürecek olan yanbaşımdaki trene koştum. Vagona girdim. İnkilab kurbanı onbeşlerin hepsi vagonda idiler. Hepsi ile selamlaştık. Mustafa Subhi vagondaki yoldaşlara hararetle bir şeyler anlatıyordu. Hepsi, hudutsuz bir neş'e içinde idiler. Azim ve irade dolu ifadesi bu çehreler, aradan geçen onbeş seneye rağmen, bugün bile bütün tazelikleri ve canlılıkları ile gözümün önünde duruyorlar. Yalnız bu aziz hatırayı vagonun bir köşesine sinsin sinmiş meşin ceketli bir satılmışın hayali, Türk proletaryasının göz bebeği 15 rehber kahramanı burjuvazinin kanlı pençelerine peşkeş çeken hain provokatör Mehmet Emin Rasulzade'nin iğrenç hayali azap veriyor.

Eskiden beri yakından tanıştığım Topçu İsmail Hakkı'yı bulmak zor olmadı. Trenin kalkmasına az zaman kalmıştı. Son sözleri şimdi bile kulaklarımda çınlıyor.

"Seninle Türkiye'den beraber geldik, fakat ayrı ayrı gidiyoruz, belki bundan müteessir oluyorsun fakat buna hiç yer yok, siz de yakında alay ile beraber Türkiye'ye geleceksiniz ve bize iltihak edeceksiniz. Siz çok yorulduunuz, elbiseleriniz eskimiş size elbise verecekler, istirahat ihtiyacınız var."

Bizi Bakü'ye istirahata götürecek trenimiz hareket hazırlığı görürken Trabzon önlerinde süngülerle parçalanan, 15 inkilab kahramanlarını götüren tren de yavaş yavaş hareket ediyordu. Vagonun penceresinden mendillerin sahipleri birer birer önümüzden akıp geçtiler, ve gözden kayıp oldular. Silinmez hatıralarla Türkiye proletaryasının kalbinde yaşayan

bu mezarsız 15 inkilab kurbanını benim son görüşüm oldu.

TOPÇU İSMAİL HAKKI

Tahminen 1916 senesine sonuna doğru idi. Umumi harpte Kafkas cepheğinde bulunan 17-inci alayın cebel topçu bataryasından firar etmişim; ve tekrar cepheye sevk edildim. Bu sefer onuncu firkanın 53-inci sahra topçu alayının 1-inci taburunun 2-inci bölüğüne nefer olarak kayıt edildim. Topçu İsmail Hakkı da bu bölüğün kumandanı idi. Kendisini buradan tanırım.

Mütareke zamanlarında Kars'ta bulunuyorduk. İstanbul Harbiye Nezaretinin emri üzerine İstanbul'a hareket ettik. Batum'a geldiğimiz zaman, İngilizler toplarımızı müsadere ettiler. Bize de vapurla değil, sahil boyundan piyade olarak gidebileceğimize söylediler. Sahil boyunca yaptığımız uzun bir piyade yürüyüşünden sonra Samsun'a geldik ve oradan da İstanbul'a geçtik.

Harbi umumi esnasında cephede hayvanlara tam istihkak, askerlere ancak 75 gram ekmek veriliyordu. Bölük efradının bu vaziyetini nazara alan bölük kumandanı Topçu İsmail Hakkı, hayvanlara verilen istihkaktan iktisat yapar bunu, un, buğday, paraya tahvil eder, askeriye'nin vermiş olduğu ekmekten başka ayrıca ekmek yaptırarak askere ekmek tevzi eder [dağıtır], yardıma muhtaç bölük efradına para verirdi. Bölük mutbahını taburdan ayırarak, kazana daima istihkak tam fazla erzak vermeye çalışırdı. Bunu gören diğer bölükler ise bizim iaşemize hasret çekerlerdi. Bu suretle ki kendisini yalnız bizim bölüğün efradına değil aynı zamanda bütün tabur efradına bile sevdirmişti.

TOPÇU İSMAİL HAKKI RUSYA'YA NASIL GELMİŞTİ?

Alayımız İstanbul'da Selimiye Kışlasında yerleşmiş bulunuyordu. Topçu İsmail de Kadıköy'ünde Fransız mektebi karşısındaki hemşiresinin evinde oturuyordu.

Bir gün beni bölük kumandanlığı da ıresine çağırıldı. Ben odaya girer girmez resmi selam aldım. Bu hemen atılarak "bırak canım seninle konuşalım" diyerek beni yanına oturttu, ve şunları söyledi: "Bir kaç seneden beri seni tanıyorum,

Topçu İsmail Hakkı hakkında

Mustafa Suphi ile birlikte Türkiye'ye gelen Topçu Binbaşısı İsmail Hakkı hakkında, eski Samsun Milletvekili Hadi Uzer'in verdiği bilgi

Hakkı tekrar Rusya'ya gitti ve Mustafa Suphi ile birlikte Bolşevik oldu.

1970

Hadi Uzer

Mahmut Goloğlu, **Milli Mücadele Tarihi- IV, 1921-1922 Cumhuriyete Doğru**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 2010, s.451

Mustafa Suphi ile birlikte Rusya komünist olan Topçu Binbaşısı İsmail Hakkı, Manyaslıdır. Manyas'ın eski bir Çerkes ailesine mensup olan ve Balıkesir'in Kepsut bucağında uzun zaman Bucak Müdürlüğü yapmış bulunan Mehmet Ali Bey'in oğludur. İlköğrenimini Kepsut ilkokulunda yapmıştır. O sırada ben de aynı ilkokulda öğrenciydim. Kendisini oradan tanırım, okul arkadaşımıdır. Sonra o, subay oldu. 29. Kafkas Tümeni'nde Sahra Bataryası Komutanı iken ben de aynı tümende ihtiyat zabiti idim. Mütarekeden sonra kıtalarımızla birlikte yurda döndük. Fakat Binbaşısı İsmail

10 Eylül 1920'de toplanan TKP Kuruluş Kongresi'nde İsmail Hakkı adını taşıyan üç önemli delege var: Hilmiöğlu İsmail Hakkı, (Kayserili) İsmail Hakkı ve Topçu (binbaşı) İsmail Hakkı. Bu isimlerden ilk ikisi, Hilmiöğlu İsmail Hakkı ve (Kayserili) İsmail Hakkı kongrede 7 kişilik Merkez Komitesi'ne seçilmişlerdir. Hilmiöğlu İsmail Hakkı ile Topçu İsmail Hakkı, Mustafa Suphi ile birlikte katledilenler arasındadır. - KB

seni namuslu bir arkadaş gördüm, bunun için sana bir şey teklif edeceğim. Kabul edip etmeyeceğini bilmiyorum? Ben Kafkasya'ya gideceğim. Seni de beraber götürmek istiyorum, gider misin?"

Ben ne için ve ne maksatla gideceğimizi kendisine sordum, bunu söyleyince "Bana itimat et, fena bir iş için olsa ben kendim de gitmem. Görüyorsun burada İngilizler, Fransızlar, İtalyanlar vs. var. Bunun için gitmek ve çalışmak lazımdır" dedi.

Uzun boylu konuştuk, konuştuktan sonra giderim cevabını işitince, yüzünde memnuniyet çizgileri belirdi. Bunun üzerine kendilerine itimat edilebilir daha 8-10 arkadaşla ihtiyaç olduğunu söyledi ve "Sana bir vazife vereceğim. Bölükte,

taburda ve alaydaki tanıdıkların arasından gözü açık ve cesur 8-10 arkadaş daha sen intihap et [seç] ve onlarla konuş. Sonra da haber ver" diyerek bana evinin adresini verdi ve kendisi ile ayrıldık. Bu onbaşı ve çavuşlardan 7 arkadaş daha buldum. Topçu İsmail Hakkı'nın evine giderek kendisine haber verdim. O da bu arkadaşları tanıdığı için çok memnun olmuştu. Bundan sonra Topçu Hakkı ile evinde sık sık görüşüyorduk, aramızda şöyle bir karara geldik. Anadolu'ya hareket eden bir vapurla kaçacağız. O bana tezkere yazacak, ben de arkadaşları her zaman harekete hazır bulunduracağım.

Bir gün kendisinden şöyle bir tezkere aldım. "Haydar Paşa iskelesinde bekliyorum, arkadaşları alınız, acele geliniz." Bu

tezkere üzerine hazır olan 7-8 arkadaşla iskeleye indik. Kayığa bineceğimiz esnada, Gülnahal vapuru da Sirkeci'den hareket etti. Bu suretle birinci teşebbüsümüz suya düşmüş oluyordu. Fakat bizi iskelede tesadüfen gören alayımızın bir küçük zabiti arkadaşlardan birinin boşboğazlığı yüzünden Kafkasya'ya gideceğimizi öğrenmiş ve bunu tabura haber etmiş. (Bu pis boğazlık yapan yeni hanlı Durmuş'u bilahere getirmedi.) Bir iki gün sonra Topçu İsmail Hakkı'dan başka hepimiz tevkif edilerek hapisaneye gönderildik. 15 gün sonra Topçu Hakkı, bir yolunu bularak bizi hapisaneden çıkarttı. Günün birinde, bana gidecek arkadaşların isimleri yazılı ve üçer ay memleketlerine gitmeye mezun olduklarını gösteren sahte vesikalar verdi. Ben de bunlarla liman dairesine giderek bilet istedim. Liman reisi vesikaları evirdi çevirdi başkaları ile müşavere etti ve sonunda bana dönerek "oğlum çavuş biz bu vesikalara bilet veremeyiz" diyerek vesikaları bana iade etti. Topçu İsmail Hakkı'ya meseleyi izah ettim. O da kızarak vesikaları cebine koydu. Bu suretle ikinci teşebbüsümüz de suya düşmüş oldu.

RUSYA'YA GELMEK İÇİN ÜÇÜNCÜ TEŞEBBÜS

Selimiye kışlasının bir tarafında "Üsera sevk komisyonu" vardı. Bu komisyon harbi umumi esnasında Filistin cephesinde İngilizlere esir düşen esirleri memleketlerine sevk etmekle meşguldü. Topçu İsmail Hakkı, Üsera sevk komisyonuna gitmiş ve "Ben Anadolu'ya gidiyorum, yanımda da 7-8 muktedir çavuş ve onbaşılar vardır. İsterseniz siz askerlerinizi hiç yormayınız. Esirleri Anadolu'ya ben götürürüm" diyerek "Üsera komisyonunu" tabiri caizse kafese koymuş idi. Topçu İsmail Hakkı bir gün beni çağırdı ve meseleyi bana anlattı. Yarın filan kumandana girerek 400-500 esirlik erzak almamı ve ertesi gün de esirleri teslim alarak hareket edeceğimizi söyledi. Sabahleyin arkadaşlardan birkaç kişi alarak esirlerin erzaklarını teslim aldım. Ertesi gün de esirleri teslim alarak vapura bindik. Topçu İsmail Hakkı "Üsera sevk kumandanı", biz ise üsera muhafazası idik. İşte bu suretle 1920 senesi 25 Mart tarihinde İngilizlerin eline düşmeden boğazdan çıkabildik.

Topçu İsmail Hakkı ve diğer arkadaşlar ile beraber esirleri sahil boyu memleketlerine bırakarak Trabzon'a, Trabzon'dan da motorla Hopa'ya, oradan da Poti'ye geçtik. Topçu İsmail Hakkı'nın talimatı üzerine kendimizi tüccar tanıtarak Tiflis-Bakü, tarihi ile Dağıstan'a geldik. Bu sırada da kızıl ordu Dağıstan'a gelmiş bulunuyordu.

Biz de kızıl orduya iltihak ederek kızıl

Maksut yoldaş esaret zamanının da Subhi ile beraber çalışmış Parti tarafından kızıl alaya teşkilatçı olarak gönderilmiş ve orada parti teşkilatının başında çalışmış bir arkadaştır. Parti Maksut yoldaşın yetişkinliğini, faallik ve kaabiliyetini, inkilaba ve partiye tam merbutiyetini [bağlılığını] göz önüne alarak teşkilat yapmak üzere kendisini şark vilayetlerine gönderdi.

ordu ile beraber Bakü'ye geldik. Bakü'de teşkilatına başlanmış olan Türk gönüllü askeri teşkilatına yazıldık ve kızıl asker olarak çalışmaya başladık. M. Subhi Bakü'ye gelince topçu İsmail Hakkı da bu teşkilatın en sağlam ve en kahraman bir uzvu olmuştu... Erzurum'dan Trabzon'a hareket ederken Topçu İsmail Hakkı'nın Türkiye'den arkadaşı olan tayyare yüzbaşı Tevfik Erzurum'da kaldığı ve Topçu İsmail Hakkı'nın kalması hakkında yol boyu yapılan bütün ısrarlara rağmen topçu İsmail Hakkı, Mustafa Subhi kafilesinden ayrılmamış ve bu suretle partisine olan merbutiyetini [bağlılığını] bir daha ispat etmiş bulunuyordu. Bu vesile ise inkılap kurbanı topçu İsmail Hakkı'yı size hatırlatmakla hatıratımı canlandırmış oluyorum.

Aslen Muş taraflarından harbi umumi zamanların da jandarma karakof kumandanlığında bulunmuş ve bilahere esir düşmüştür. Maksut yoldaş esaret zamanının da Subhi ile beraber çalışmış Parti tarafından kızıl alaya teşkilatçı olarak gönderilmiş ve orada parti teşkilatının başında çalışmış bir arkadaştır.

KAHRAMAN MAKSUT YOLDAŞ

Aslen Muş taraflarından harbi umumi zamanların da jandarma karakof kumandanlığında bulunmuş ve bilahere esir düşmüştür. Maksut yoldaş esaret zama-

nın da Subhi ile beraber çalışmış Parti tarafından kızıl alaya teşkilatçı olarak gönderilmiş ve orada parti teşkilatının başında çalışmış bir arkadaştır.

Parti Maksut yoldaşın yetişkinliğini, faallik ve kaabiliyetini, inkilaba ve partiye tam merbutiyetini [bağlılığını] göz önüne alarak teşkilat yapmak üzere kendisini şark vilayetlerine gönderdi. Bekir çavuş isminde bir yoldaş ta onunla birlikte ve ona yardımcı olarak gönderilmiş idi. Fakat daha faaliyet yapmak imkanı bulamadan, her ikisi de, Karstan türk burjuvazisinin kanlı pençesine düştüler. Türkiye amele sınıfının ve emekçi kütlerinin kurtuluşu uğrunda seve seve canlarını veren ölümü hakiki bir inkılapçıye yakışır bir tarzda karşılayan kahramanlarımızdan birini Maksut yoldaşın büyük şahsiyetinde görüyoruz. O, kendisini ve arkadaşlarını bekleyen akibeti evvelce den sezmiş gibi pençesinden kurtulamayacakları, ölümden hiç değilse kendi kavga ve mefküre yoldaşını kurtarma, amele sınıfının kavga saflarında hiç değilse arkadaşımı yer almasını temin etmek için kendisini feda eden bir kahramandır.

Daha yolda iken: Üzerlerinde yakalandığı takdirde onları idam sephasına sürükleyebilecek tekml vesikaları kendisi alıyor; yoldaş Bekire yakalandıkları takdirde kendisini evvelce tanımadığını, ancak yolda rastladığını söylemesini tenbih ediyor. Yakalanınca da tahammül

edilemez işke[n]celere rağmen arkadaşını ele vermiyor, sabunlu ipe seve seve boynunu vermek suretile arkadaşını kurtarıyor. Burjuvazi cellatları karşısında, idam meydanına götürülürken ve sabunlu ip boynuna geçirilirken Maksut yoldaş gösterdiği cesaret, mefküreye ve partiye tam bağlılık, onu bu sıralarda görmüş ve buna şahit olmuş binlerce emekçi kalbini tesir etmiş ve onlara sınıfımızın kahramanlarını tanıtmıştır.

Onbeş kahraman ve Maksut aynı partinin, aynı sınıfın evlatları olarak aynı sınıf ve aynı mefküre için, aynı kahramanlıkla can verdiler.

Kara Denizin kara sularına gömülü onbeş kurbanın ve Karsın bir çukuruna atılmış Maksudun mezarı bizim sınıfımızın ve memleketimizin yoksulluk içinde azap çeken emekçilerin kalplerindedir.

Bu inkılap kahramanlarının ölümü şüphesiz sınıfımızın acıklı bir ziyaidir. Fakat onlar geride kalan türk komünistlerine inkilaba giden yolu sarsılmaz bir tarzda göstermiş bulunuyorlar. Biz bu yolda onların yollarından ve onlar gibi yüzbinlerce can vermiş olanların yolundan cesaret ve imanla yürüyoruz ve yürüyeceğiz.

S. Yılmaz

Bakü, 16 Aralık 1935

(15'ler Hatırası, TÜSTAV Yayınları)

Metnin son sözlerinden hareketle ana başlığı biz koyduk- KB

İlk kurbanlarımız

Şefik Hüsnü

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmelerinin 15. Yılı anısına Sovyetler Birliği'ndeki TKP üyelerinin hazırladığı Türkçe ve Rusça broşürün ilk yazısıdır...

Daha ilk günlerinden, Rusya'da çarlığın devrilmesi ve amele sınıfının, varlıklı sınıfları başından def ederek, hükümeti ele geçirmesi, akli başında Türkler arasında çok derin bir tesir yapmıştır. İster cepelerde bulunsunlar, ister cephe gerilerinde, amele ve münevverler, bu memlekette olup bitenlere dair kulaklarına irişen çok kısa havadisleri büyük bir merakla dinliyor veya okuyor ve bunlar üzerinde uzun uzun düşünüyorlardı. Memleket dışarısında yaşayanlar ise bol havadis alabiliyor ve meseleleri daha da yakından inceleyebiliyorlardı.

Bir çoklarımız büyük birinci teşrin inkılabı [Ekim Devrimi] ile cihan tarihinde yeni bir devre açıldığını sezinliyorduk. Hele Türkiye için durumun baştan aşağı değiştiğini, emperyalizm pençesinden yakamızı sıyırmak için hesapsız yeni imkanlar doğduğunu görüyorduk. Bu imkanlardan istifade şekilleri üzerinde zihinlerini yoranlar içimizde az değildi.

Bütün millet efradının yüreklerini kan ağlatacak bir tarzda memleketin kapıları emperyalistlere açılınca, hemen aynı zamanda İstanbul'da ve Anadolu'nun muhtelif yerlerinde ve o sıralarda yabancı elerde bulunan vatandaşlarımız arasında, milli kurtuluşun en emin çaresini Rusların gittiği inkılap yoluna girmekte gören, komünist grupları doğdu. Bunların savaş meydanında düşe kalka derlenip toplanmaları ve bir birlerine eklenmelerile nihayet Komünist Partisi sağlam bir temel üzerinde kuruldu ve Türkiye emekçi kütlelerine mal oldu.

Bu gruplardan bir tanesi de bizzat Sovyetler Birliği topraklarında ve bu topraklar üzerinde cereyan eden inkılap

çarpışmaları içinde çalkalanmış durmuş olan asker ve sivil Türk esirleri içinden çıkmıştır. Çok kıymetli bir savaşçı [Mustafa Suphi] bunların önüne düşmüş, Türkiye'nin inkılapçı amele hareketini Komintern'in kuruluş kongresinde temsil etmişti.

Memleket dışarısında zuhur eden bu hareket az zamanda oldukça büyük bir ehemmiyet kazanarak Türkiye'de bile tesiri görülmeye başladı. İstanbul ve Anadolu'da çarpışan komünistlerin kendi kuvvetlerine güvenlerini ziyadeleştirdi ve milli kurtuluş muharebesinin burjuva rehberlerini sinirlendirdi ve korkuttu.

Milli Türk burjuvazisi komünist hareketlerine karşı daha başlangıçtan düşman gözüyle bakmıştı. O zamanki durumun nezaketi dolayısıyla bu hareketler bir fikir propagandası sınırlarını aşmadıkları ve emekçi kütlelerden uzak kaldıkları nispeten o, ses çıkarmamayı işine daha uygun saymışlardı. Fakat komünistler amele ve köylülere ve genç münevverlere seslerini işitmeye ve onları inkılapçı parolaları arkasından sürüklemeye becerdiklerini görür görmez, onlar üzerine yumruklarını indirmekte bir saniye bile tereddüt etmemişti:

Bunun misallerini müteadit [birçok] defalar gördük:

1921 senesi başlangıcında (yeşil ordu) teşkilatında ve müsallah [silahlı] köylü kuvvetleri üzerinde büyük bir nüfuz kazanmış olan Halk İştirakiyun Partisi rehberlerinin istiklal mahkemesine verilmeleri ve uzun senelere mahkum edilmeleri.

1923'te Komünist Partisi kemalistlerin amele sınıfını milliyetçi bir merkez etrafında toplamak teşebbüslerini kısıp bıraktığı ve emekçi kütlelere sesini işitmeye başladığı sıralarda, İstanbul'daki tanınmış komünistlerin (Hiyaneti vatani-

ye) ile ithamla zindanlara atılmaları.

1925'te komünist fırkasının nüfuzu teşkilatlı şekiller aldığı kışlalara ve askeri mekteplere varıncaya kadar milletin soyulan ve ezilen en duygulu tabakalarında saygı kazandığı günlerde bütün memleketteki adı çıkmış komünistlerin ve aydınlıkların Ankara İstiklal mahkemesinde sorguya çekilmeleri ve uzun seneler için kürek cezasına mahkum edilmeleri.

Daha sonraları, milli burjuvazinin açık diktatörlüğü esnasında bu diktatörlüğün yıldırma ve ezme cihazlarıyla Türk emekçilerinin inkılapçı rehberleri işini gören Komünist Partisi savaşçıları arasında hemen aralıksız bir tarzda cereyan eden boğazlaşmalardan bahs etmeyeceğiz.

Bu saldırıların en kudurmuşçası 1921 senesi İkinci kanununda [Ocak'ta] olmuştu ve bunda Partimiz ilk kurbanlarını vermişti. Emperyalist düşman ana topraklarımızı çiğniyordu. Sovyetler Birliği'nde kurulmuş olan komünist teşkilatının başları, bu düşmanı memleketten dışarı atmağa uğraşanlara yardım etmeyi, emperyalizme karşı savaşı kuvvetlendirmeye koşmaları, milli burjuvaziye önderlik edenler ise kendilerine samimi bir dost eli uzatan 15 komünisti alçakçasına kurulmuş bir tuzağa düşürmüşler ve cellatlarına parçalatmışlardı.

15 komünist kahramanca can verdi. Burjuvaziye muradına erdi. Acaba burjuvazinin bu kanlı cinayetten umduğu yerine geldi mi? O ne ummuştu? O ummuştu ki bu suretle komünist hareketi akışını değiştirecek; uzun seneler duraklamağa, bucalamağa mahkum olacak. Bu netice elde edildi mi?.. Ne gezer!

Meseleyi bu şekilde koymak bile abes. Bir taraftan inkılabi kalkınmaları ve çarpışmaları esnasında onları ve onlarla beraber bugün de partimizin başında yürüyenlerden bazılarını o zaman amele sınıfı bizzat kendisi doğurmuştu. Ve o durmaksızın sınıf mücadeleleri inkişaf ettikçe kendi içinden yeni yeni kadrolar çıkardı ve çıkartmakta devam ediyor. Günün birinde -olmayacak şey [-] burjuvazi onun tek mil inkılapçı kadrosunu yok edebilse, komünist hareketi gene durmayacak, amele hareketlerinin derinliklerinden yeniden taze atılğan mücahitler çıkacak, önelere düşerek onları kurtuluş gayesine doğru ilerletecektir.

Diğer taraftan da bu kıymetli yoldaşlarımızın babayitçe kanlarını dökmeleri, amelelere kendilerine önderlik edenlerin secaatle [yigütlükle] mücadele etmesini bildikleri gibi, onlar uğruna göz kırpmadan ölmesini de bildiklerini gösterdi. Böylece onlarda kendilerine güveni ve sınıf düşmanlarına karşı yüreklerinde yanan kin ve nefreti büsbütün parlattı. Burjuvazi sınıfı Türkiye ameleleri önünde barışılmaz sınıf düşmanı olarak damgalandı.

Böyle amma, onbeşlerin ortadan kayıp olmaları hareketimiz üzerinde büsbütün tesirsiz kaldı, demekte doğru olmaz. Hele kayıp ettiklerimiz içinde anlayış kavamını bulmuş, tecrübesi bol ve memleketi iyi tanıyan Mustafa Subhi gibi, idarecilik ve kütlelere sokulmak ve kendini sevdirmek kabiliyetleri çok yüksek Ethem Nejat gibi, marksizmi iyi kavramış ve memleket meselelerini o mihenge vurmak ve onun ışığı altında aydınlatmak hususunda büyük bir beceriklik elde etmiş Hilmi oğlu Hakkı gibi... yoldaşların bulunduğu göz önüne getirilirse böyle bir hükmün ne kadar yanlış olacağı çabucak anlaşılır.

Bu ayardaki yoldaşların sayısı aramızda çok azdır. Bir tanesinin bile eksikliği derhal hissedilir. Arkalarında bıraktıkları boşluk öyle kolay kolay doldurulamaz.

Bu bakımdan o zaman Sovyetler Birliği'nin vatandaş muharebesi [iç savaş] tecrübelerini az veya çok kafalarında biriktirmiş olan bu yoldaşların, günün birinde canlı birer hareket amili [etkeni] mevkiinden çıkarak sevgili birer hatıra şekline girivermeleri, hiç şüphesiz partimizi çok sarstı ve bir an için kan yoksuzluğuna uğrattı.

Fakat bu facia partinin mücadeleciliğinde, siyasi rotasında dayanıklılığında bir değişiklik doğurmadı, ve esasen doğuramazdı. Bir kaza neticesi fazlaca kan kayıp eden gürbüz bir adam gibi -hatta sendelemeksizin- parti ölüler önünde eğildi ve kendi yolunda ilerledi. Değişen vaziyetlerin icaplarına göre siyasetini ve mücadele usullerini inkişaf ettiren fırka milli istiklal ve inkılap davasına sadakat ve fedakarlığı ile, amele sınıfının ve bütün emekçilerin sevgi ve saygısını kazandı. Bu sayede Türkiye Komünist Partisi emekçi kütlelerine sözü geçen yegane yol gösterici mevkinde kazanmıştır. O, amele ve köylünün sırtından semizlemeye bakan milli burjuvaziye ve çiftlik sahiplerine karşı sistemli mücadelesine devam ediyor. Ve daima Komintern'in gösterdiği yoldan giderek, yedinci cihan komünist kongresinin kararlarını Türkiye şeraitinde [koşullarında] hayata geçirerek, bu mücadeleye burjuva sınıfını iktidardan söküp atıncıya kadar amele ve köylüyü hakim kıldıktan sonra da, sosyalist inkılabı şeraitini ve proletaryanın demokratik diktatörlüğünü tahakkuk ettirinceye kadar, sarsılmadan ve durmadan devam ettirecektir.

Parti ve her Türk komünisti ancak bu tarzda, Kara Deniz dalgaları arasında aynı gayeler için can vermiş olan onbeşlere karşı olan vazifemizi ifa etmiş olacağımızı ve onların en aziz arzularını yerine getirmiş olacağımızı apaçık görmektedir.

Ferdî [Dr. Şefik Hüsnü]
(15'ler Hatırası, Sosyal Tarih Yayınları, 2020, s.17-23)

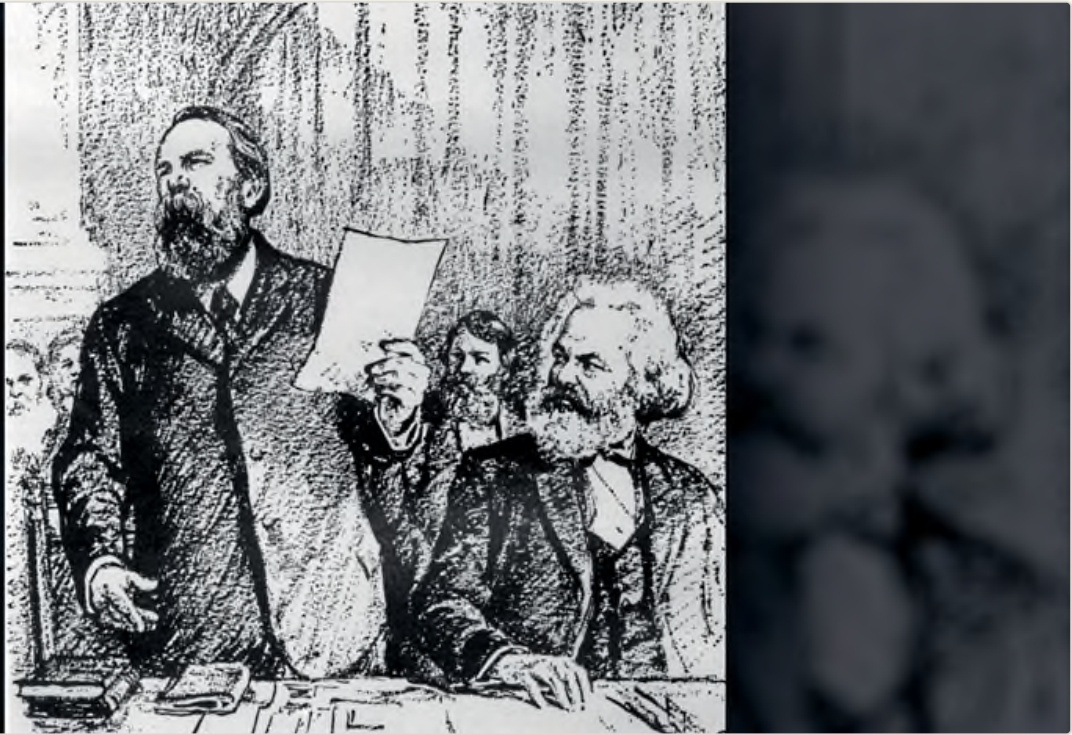
Joseph Bloch'a mektup (21 Eylül 1890)

Materyalist tarih anlayışı üzerine

Friedrich Engels

... Materyalist tarih anlayışına göre, tarihteki belirleyici etken, *son kertede*, gerçek yaşamın üretim ve yeniden üretimidir. Daha çoğunu hiçbir zaman ne Marx ileri sürdü, ne de ben. Eğer biri bu görüşü iktisadî etken *tek* belirleyicidir anlamında bozarsa, böylece onu boş, soyut, saçma bir söze dönüştürmüş olur. İktisadî durum temeldir, ama üstyapının çeşitli öğeleri: sınıf savaşımının siyasal biçimleri ve sonuçları —savaş bir kez utkun sınıf tarafından kazanılınca yapılan anayasalar, vb.— hukuksal biçimler, ve hatta bütün bu gerçek savaşımın, bu savaşımlara katılanların kafasındaki yansımaları, siyasal, hukuksal, felsefi teoriler, dinsel görüşler ve bunların dogmatik sistemler olarak daha sonraki gelişmeleri de, tarihsel savaşımın gidişi üzerindeki etkilerini gösterir ve, birçok durumda, onların *biçimini* baskın bir tarzda belirlerler. Bütün bu etkenler arasında, iktisadî hareketin ensonu, sonsuz bir olumsuzluklar (yani aralarındaki içsel bağıllık, bizim onları yok sayabileceğimiz ve savsayabileceğimiz denli uzak ve gösterilmesi güç şeyler ve olaylar) çokluğu ortasından, kendine bir zorunluluk olarak bir yol açtığı bir etkileşim vardır. Yoksa, teorinin herhangi bir tarihsel döneme uygulanması, inan olsun, birinci dereceden basit bir denklemin çözülmesi denli kolay olurdu.

Biz kendi tarihimizi kendimiz yaparız ama, ilkin, çok belirli öncüllerle ve çok belirli koşullar içinde. Hepsi arasında, en sonunda belirleyici olanlar, iktisadî koşullardır. Ama siyasal koşullar vb., hatta insanların kafalarından hiç çıkmayan gelenek bile, kararlaştırıcı olmasa da, gene de bir rol oynarlar. Prusya devletini de, tarihsel, ve son kertede iktisadî nedenler kurmuşlar ve geliştirmeye devam etmişlerdir. Ama, Kuzey Almanya'nın birçok küçük devleti arasında, başka birçok etkenle (her şeyden önce, Prusya'yı elde bulundurma sayesinde, Brandenburg'un Polonya sorunları içine sürüklenmiş, ve bundan ötürü, Avusturya Sarayının gücünün oluşmasında da kararlaştırıcı bir etki taşıyan uluslararası siyasal ilişkilere bulaşmış bulunması durumuyla) değil de, yalnızca iktisadî zorunluluk sonucu, iktisatta, dilde, ve Reformdan beri de dinde, Kuzey ve Güney arasındaki ayrımın ete kemiğe büründüğü büyük güç durumuna

Biz kendi tarihimizi kendimiz yaparız ama, ilkin, çok belirli öncüllerle ve çok belirli koşullar içinde. Hepsi arasında, en sonunda belirleyici olanlar, iktisadî koşullardır. Ama siyasal koşullar vb., hatta insanların kafalarından hiç çıkmayan gelenek bile, kararlaştırıcı olmasa da, gene de bir rol oynarlar.

gelmeye aday olanın, Brandenburg'un ta kendisi olduğunu ileri sürebilmek de, bilgiğe düşmeden, güç olacaktır. Dünün ve bugünün her küçük Alman devletinin varlığını, ya da, sıradağlar tarafından Südetlerden Taunus'a değin oluşturulmuş bulunan coğrafi ayırım çizgisini, tüm Almanya'yı ikiye ayıran gerçek bir çatlak durumuna getirecek denli genişleten Yukarı-Almanya'nın ündeşsel (*consonantique*) değişmesinin kökenini, gülünçlüğe düşmeden, iktisadî olarak açıklamak güç olacaktır.

Ama ikinci olarak, tarih, sonal sonuç her zaman, herbiri bir sürü özel yaşam koşulları tarafından oluşturulmuş büyük bir sayıdaki bireysel iradenin çatışmalarından çıkacak biçimde yapılır; öyleyse birbirlerini karşılıklı olarak engelleyen sayısız güçler, güçlerin sonsuz bir paralelkenarlar grubu vardır tarihte, kendisine de bir bütün olarak *bilinçsiz* ve kör bir biçimde hareket eden bir gücün ürünü gibi bakılabilecek bir bileşke —tarihsel olay— işte güçlerin bu sonsuz paralelkenarlar grubu içinden çıkar. Çünkü, bir bireyin istediği şey bir başka birey tarafından engellenmiştir ve bundan da kimsenin istemediği bir şey çıkar. Tarih günü-

müze değin işte böyle doğanın bir süreci biçiminde oluşur ve, özet olarak, aynı hareket yasalarına bağlıdır. Ama —herbiri kendi fizik yapısı ve son kertede iktisadî dış koşulların (ya da kendi öz kişisel koşullarının ya da genel toplumsal koşullarının) kendisini ittikleri şeyi isteyen— çeşitli iradeler yüzünden, bu iradeler istedikleri şeye erişmez, ama genel bir ortalama ile, ortak bir bileşke ile kaynaşırlar, [gene de kimsenin bundan —ç.] bu iradelerin sıfıra eşit oldukları sonucunu çıkarma hakkı yoktur. Tersine, herbiri bileşkeye katkıda bulunur, ve bu nitelikle, bileşkede içerilir.

Ayrıca, sizden bu teoriyi hiçbir zaman ikinci elden değil, ama özgün kaynaklardan irdelemenizi rica etmek isterdim, gerçekten çok daha kolaydır bu. Marx, bu teorinin kendi rolünü oynamadığı bir şeyi ender olarak yazmıştır. Ama, özellikle, *Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i*, bu teorinin uygulanmasının eşsiz bir örneğidir. *Kapital'de*, sık sık bu yapıya gönderme yapılır. Sonra, size içlerinde tarihsel materyalizmin bildiğime göre en ayrıntılı açıklamasını yaptığım yapıtlarım: *B. Eugen Dühring Bilimi Altüst Ediyor* ile *Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu*'nu göndermekte de bir

sakınca görmüyorum.

Bazan gençlerin iktisadi yöne gerektiğinden çok ağırlık vermeleri olgusunun sorumluluğu kısmen Marx ile bende olsa gerek. Karşıtlarımızın karşısında, bizim onlar tarafından yadsınan özsel ilkeyi vurgulamamız gerekiyordu, ve o zaman da karşılıklı etkiye katılan öbür etkenlere kendi yerlerini vermenin her zaman ne zamanını buluyorduk, ne yerini, ne de fırsatını. Ama bir tarih yaprağı sunmak, yani pratik uygulamaya geçmek sözkonusu olur olmaz, iş değişiyordu ve yanlışlık olanağı kalmıyordu. Ama ne yazık ki, özsel ilkelerini, ve her zaman da doğru olmayan bir biçimde benimser benimsemez, yeni bir teorinin çok iyi anlaşılmasının ve onu güçlük çekmeden kullanabileceğinin sanıldığı çok sık görülüyor. Bizim son günlerdeki "marksist"lerimizin birçoğunu bu eleştiriden başışık tutamam, ve gülünç şeyler yapıldığını da söylemek gerekir...

İlk kez olarak *Der Sozialistische Akademiker* dergisi n° İÜ. 1895 içinde yayımlanmıştır...

(Marx-Engels, *Seçme Yapıtlar 3*, Sol Yayınları, 1. Baskı, 1979, s.591-93)

Yemen halkının acıları üzerinden “barış” şovları

Kongre baskını fiyaskosunun ardından halefi Biden'a koltuğu devreden Trump, yeni yönetimin başarılı olması için güçlü bir “arena” bıraktığını söylüyordu. İşledikleri uluslararası cinayetle övünerek Kasım Süleymani'yi öldürdüklerini hatırlatıyor, “*Cesur diplomasimiz ve ilkeli realizmimiz sonucunda, Ortadoğu'da birçok tarihi barış anlaşmalarını başardık. Bu, yeni Ortadoğu'nun şafağıdır*” diyordu. “*Ancak bu arena, düzgün yönetilirse çok fazla potansiyele sahip*” diye eklemeyi de ihmal etmiyordu.

Biden, Trump'ın hazırladığı “arenayı düzgün yöneterek” ABD emperyalizminin saldırganlığına uluslararası normlara dayalı yeni bir imaj kazandırmak için, yoksul Yemen halkının acıları üzerinde tepinerek yol almaya çalışıyor. Biden'ın, “silah ihracatı da dahil olmak üzere Yemen savaşındaki saldırı eylemlerine Amerikan desteğini durduracağı”na dair “barışçıl” söylemleri, liberal ve sosyal-demokrat çevrelerde sınırlı da olsa belli bir ilgiyle karşılandı. Bu ilgi, söylenenin doğruluğuna olan inançtan çok doğru olması dileğinden, bir yalan ne kadar çok tekrarlanırsa belki doğru çıkar beklentisinden kaynaklanıyor.

19 Ocak'ta koltuğun Joe Biden'a devredilmesinden sadece bir gün önce Dışişleri Bakanı Antony Blinken'in bir sözcüsü, Trump yönetimi tarafından Yemen'de yapılan “terör örgütü” sınıflandırmasını “insani nedenlerden dolayı” yeniden tanımlayacaklarını açıkladı. Yıllardır uluslararası yardım kuruluşlarının yanı sıra Birleşmiş Milletler temsilcileri tarafından da ABD'nin Yemen'e yönelik uyguladığı yaptırımların ülkenin büyük bölümünü etkilediği, gıda ve ilaç ithalat ve intikalini imkansız hale getirdiği dile getiriliyordu. Dünya Gıda Programı Başkanı David Beasley, “Husiler” listesini “milyonlarca değilse de yüzbinlerce masuma ölüm cezası” olarak nitelendirmişti. Uluslararası kurumlara/normlara geri döneceğini beyan eden Biden yönetimi, Yemen'de sürdürülemez bir hal alan ve ABD emperyalizminin ayaklarına dolanan kötü durumu rötuşlayıp “barışçıl” görünümünü güçlendirerek, sırada bekleyen “İran'la nükleer anlaşma” öncesinde elini güçlendirmek için “insani” adımlar attı.

ABD'nin Yemen eski Büyükelçisi Ge-

rald Feirstein, *Washington Post*'a verdiği demeçte, birçok analistin de belirttiği gibi ABD'nin Yemen politikasındaki “U dönüşü”nün sembolik olduğunu söyledi. Bu kararla Suudi Arabistan ve müttefiklerinin askeri yetenek ve saldırılarının gözle görülür biçimde engellenemeyeceği değerlendirilmesini yaptı. Trump yönetiminde diğer görevlerinin yanı sıra İran'dan sorumlu devlet sekreter yardımcısı olan ve Körfez ülkelerinde mükemmel temaslara sahip olduğu söylenen ABD'nin yeni Yemen elçisi Timothy Lenderking, “*ABD Yemen için gerçekten adil ve sürdürülebilir bir çözüm arayışında olup olmadığını henüz göstermedi ve zamanımızın en büyük insani felaketinden sorumlu olan ablukanın kaldırılması hakkında şimdiye kadar hiçbir konuşma yapılmadı*” (*jun-gewelt.de*) diyor.

“Silah ihracatı da dahil olmak üzere Yemen savaşındaki saldırı eylemlerine Amerikan desteği”nin durdurulacağını vurgulayan Dışişleri Bakanlığı açıklamasında, kararın hangi silah türünü kapsadığı özellikle belirtilmedi. Buna ek olarak, Suudi kraliyet klanının düzenli olarak yerleşim alanlarına yönelik sürdürdüğü bombalama saldırılarını “meşru müdafaa” olarak tanımlayan Biden, Riyad'a, “egemenliğinin, toprak bütünlüğünün

ve nüfusunun savunulması” için yardım sözü verdi. “İran'ın desteklediği güçleri” bir tehdit olarak tanımladı. ABD'nin ezilen ve baskı altındaki halkların umut ve özlemlerini emperyalist amaçlarının bir kaldıracı olarak kullandığını, Kürt halkının ulusal özlemleriyle oynamasından da biliyoruz.

ABD emperyalizmi Obama döneminden beri Yemen halkına karşı saldırı savışı sürdüren Suudi Krallığı'na istihbarat bilgilerini aktararak, siyasi ve lojistik destek sağlayarak, özel kuvvetler konuşlandırarak aktif destek verdi. ABD vatandaşı gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'daki Suudi konsolosluğunda öldürülmesi nedeniyle, 2019'da ABD Kongresi'nin “Riyad'a silah ihracatını durdurma kararı”nı Trump veto etmiş, yoksul Yemen halkı hız kesmeden sürdürülen bombardımanın hedefi olmuştu. Artık sürdürülemez olan Yemen politikalarının özüne dokunmadan BM ve yardım kuruluşlarından gelen eleştirileri dizginlemek için bu politikaların revize edilmesi gerekiyordu. En önemlisi de bu, Biden'ın seçim döneminde taahhüt ettiği, AB'nin büyük emperyalist güçlerinin de isteği olan 2015 tarihli İran nükleer anlaşmasına dönüş görüşmelerinde manevra alanını genişletmek ihtiyacının bir gereği idi. ABD'nin

Yemen'e yönelik saldırgan politikalarını törpüleyerek yaptığı ve kimi liberal çevreler tarafından bilinçli olarak “U dönüşü” olarak yaftalanan değişikliğin özü ve özeti budur.

Sürdürülemez hal alan Yemen politikalarında törpülemelerin yapıldığı günlerde Biden, ABD'nin İran'la nükleer anlaşma için masaya oturma şartını açıkladı: “Önce onların uranyum zenginleştirmeyi durdurması gerekiyor.” Bu açıklama, Yemen'de uçurulan sahte barış güvercininin gerçek amacının ne olduğunu tüm açıklığıyla gözler önüne serdi.

Diploması masasına dönen Biden ekibi, yaptığı manevralarla, bir yandan ambargonun kaldırılması için çaba sarf ettiği yanılsamasını yaratarak, İran pazarlarına girebilmek sabırsızlığı içindeki büyük emperyalist ortaklarıyla bozulan ilişkilerini onarmaya çalışıyor. Diğer yandan medyadaki liberal kalem ve yorumcular üzerinden de dünya kamuoyuna “barışçıl” bir görünüm sunmayı hedefliyor.

Stratejik olarak da Biden, NATO'yu yeniden canlandırarak Batı emperyalist blokunu birleştirmeye, halefi Trump'ın Ortadoğu'da Körfez ülkelerini dahil ederek yarattığı İsrail merkezli savaş odağını ve Hint-Pasifik'te Dörtlülük Güvenlik Diyaloğu (Quad) ittifakını tahkim etmeye çalışı-

yor. Keza tarihin sonunun büyük bir zevkle ilan edildiği 1990'lardan kalma "insan hakları ve demokratik değerler" paslı silahını envanterinden çıkartıp kuşanarak, Çin-Rusya ve onların Ortadoğu'da müttefiki olan İran'a karşı savaşta emperyalist Batı blokunun ihtiyaç duyduğu ideolojik bir silah sağlamak istiyor.

Bu içi boş, denenmiş argümanların, Suudiler ve diğer krallıklarla birlikte siyonist İsrail'in kirli ittifakını maskeleyen mümkün değildir. Savaş aygıtı NATO içerisinde yer alan Batılı emperyalist güçlerin bölgede döktükleri kan ve halklara çektiikleri acıların üzerini örtmek içinse, incir yaprağı kadar bile bir değeri yoktur. Çürüyen, çürürken etrafına iğrenç kokular yayan kapitalist özel mülkiyet düzeni ve temsilcilerinin şansızlığı, halkları aldatmak için de olsa bundan daha kullanışlı bir başka ideolojik silaha sahip olamayışlarıdır.

Eskimiş paslı argümanlara sarılanlar, ellerinin altındaki maddi zenginlik ve teknik olanakların yanı sıra sahip oldukları medya ordusu gücüne rağmen, bu kirli argümanlarla 1990'lar dünyası gibi en uygun koşullarda bile bir arpa boyu yol alamadılar. Envanterlerindeki paslı silahlarla bugünün dünyasında yol almaları ise çok daha zordur. '90'ların tek kutuplu, uzlaşmacı politik ikliminin, keza neoliberal ekonomik politikaların dünya çapında birikmiş kamu zenginliklerini yağmalamasına eşlik eden "liberal demokrasi ve barış" söylemlerinin yerini, çoktandır çatışma, gerilim, savaş, ülkelerin istila edilmesi, faşist parti ve darbeleirin teşvik edilmesi almış durumda.

Hazırlanan arenaya itirazı olmayan, "Ancak bu arena, düzgün yönetilirse çok fazla potansiyele sahip" nasihatine uyan Biden ve ekibi, 2015'te İran ile ABD, Çin, Fransa, Almanya, Rusya ve İngiltere arasında imzalanan anlaşmayı kabul etmeyerek, öne sürdüğü yeni şartlarla bölgedeki gerilimi tırmandırıyor. Libya ve Suriye'de rejim değişikliği saldırı savaşlarını başlatan, ucu Çin'le askeri çatışmaya kadar uzanacak olan "Asya'ya dönüş" saldırgan dış politikanın sorumlusu olan kadroyu iktidara geri getiren Biden yönetimi, döndüğü uluslararası kurtlar masasında halefleri gibi bölgemiz ve dünyada savaş tohumları ekmeye devam ediyor. Zira eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz.

Trump'ın hazırladığı arenada "yeni Ortadoğu'nun şafağı" değil ama, eğer halklar süreci devrimci savaşlarıyla tersine çevirmezlerse çok daha karanlık ve kanlı, uzun bir gece doğabilir. Bölgemizde ve dünyada nükleer, biyolojik ve bir bütün olarak kitle imha silahlarının yasaklanmasını sağlayacak yegane güç, emperyalist savaşlara ve faşizme karşı halkların ortak devrimci mücadelesidir.

Myanmar'da darbe...

"Askeri diktatörlüğe hayır!"

Eylem Güneş

Güney Doğu Asya ülkesi Myanmar'da ordunun 1 Şubat'ta darbe yaparak fiili lider Ang San Su Çi'yi gözaltına alması ve bir yıllığına olağanüstü hal ilan etmesinin ardından binlerce protestocu Yangon ve diğer kentlerde cunta yönetimini protesto için gösteriler düzenliyor.

Darbenin ardından Devlet Başkanı Win Myint, iktidar partisi Ulusal Demokrasi Birliği'nin (NLD) önde gelen isimleri ve çok sayıda muhalif de gözaltına alındı veya ev hapsine konuldu. Eski general ve Devlet Başkan Yardımcısı Myint Swe devlet başkanı ilan edilirken, asıl güç ise darbeye liderlik eden Myanmar Silahlı Kuvvetleri Komutanı General Min Aung Hlaing'e geçti. Aung Hlaing, yönetime el koymalarını serbest ve adil seçim kampanyasına izin verilmemesi ve yetkililerin görevlerini yerine getirmemesiyle açıklıyor.

8 Kasım 2020 seçimlerini NLD yüksek oy farkı ile kazanmış, ordu ise bu sonucu tanımamıştı. Yeni parlamentonun ise 1 Şubat günü ilk kez toplanması bekleniyordu ancak darbe nedeniyle toplanamadı.

2007'DEN BU YANA EN BÜYÜK PROTESTOLAR

Darbeye karşı başlayan protesto eylemleri hafta sonu tüm ülkeye yayıldı. Başkent Nepido (Naypyitaw), ülkenin

en kalabalık şehri Yangon, Mandalay ve Bago şehirlerinde toplanan işçi ve öğrencilerin çoğunluğunu oluşturduğu on binlerce kişi sokaklara çıktı. Çok sayıda memur, hemşire, mühendis, öğretmen gibi devlet görevlileri darbeye tepki göstererek, iş bırakma eylemi yaptı. Ülke çapında 74 hastanede doktorlar ve hemşireler iş bırakırken, darbeye protesto eden yükseköğrencileri ve profesörleri de eylem yaptı. "Açlık Oyunları" filminde halkın, diktatör Başkan Snow'u protesto etmek için üç parmağını bitişik olarak kaldırdıkları gibi 3 parmak işareti yapan öğrenciler devrim şarkıları söylediler.

Pazartesi sabahı, protesto eylemlerinin üçüncü gününde Budist rahipler de askeri yönetimi protesto ederek sokağa çıktılar. Protestocular arasında öğretmenler, banka ve kamu çalışanları ile avukatlar da yer aldılar. Yaklaşık bin öğretmen Yangon'un bir kasabasından şehir merkezine yürüdü. Protestoları bastırma için ülkenin birçok büyük kentinde sıkıyönetim ilan eden askeri diktatörlük, akşam 8'den sabah 4'e kadar sokağa çıkma yasağı ilan ederek, beşten fazla kişinin toplanmasını yasakladı.

Toplanma yasağına rağmen sabahı ülkenin en büyük iki şehri Yangon ve Mandalay'da ve Başkent Naypyidaw'da binlerce kişi yine sokağa çıktı. Gösterilerde "Liderlerimizi serbest bırakın", "Oylarımıza saygı gösterin", "Myanmar için

adalet", "Askeri darbeyi reddedin" yazılı döviz ve pankartlar taşındı, "Darbeye hayır" sloganları haykırıldı. Polis plastik mermi, gaz ve TOMA'larla göstericilere saldırdı. Onlarca kişinin gözaltına alındığı ve çok sayıda kişinin yaralandığı bildiriliyor. Askeri hükümet yürüyüş yasağının sınırlarını daha da genişletti. Ülkenin farklı bölgelerinde ise tencere-tavalı protestolar sürüyor.

ANG SAN SU Çİ VE MYANMAR ÜZERİNE

Önceki adı Burma olan Myanmar eski bir İngiliz sömürgesiydi. 1948 yılında bağımsızlığını kazandı. Bağımsızlık hareketinin lideri, Ang San Su Çi'nin bir ulusal kahraman sayılan babası idi.

Bağımsızlıktan sonra karışıklık içindeki ülkede iktidar 1962'de ordunun eline geçti. Ordu, isyan ve protesto hareketini bastırdı. Myanmar, 1962 yılından 2011 yılına değin 49 yıl askeri diktatörlük tarafından yönetildi. 1988 yılında öğrencilerin öncülük ettiği, Budist rahipler tarafından da aktif olarak desteklenen demokratikleşme hareketi, ordu tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı.

Hindistan'da büyüyüp, İngiltere'de eğitim gördükten sonra orada evlenen Su Çi, 1988'de Birma'daki askeri hükümete karşı kanlı ayaklanmalar sırasında ülkesine döndü.

1990'da askeri rejim altında ilk bağımsız seçimler yapıldı. Su Çi'nin partisi Ulusal Demokrasi Birliği, oyların yüzde 80'ini kazanarak seçimlerden zaferle çıktı. Fakat ordu seçim sonucunu tanımadı. Ang San Su Çi 15 yıl ev hapsinde tutuldu. Daha sonra girilen her muhalefet hareketi de kanlı biçimde bastırıldı. Ülke insan hakları ihlalleri nedeniyle izole edildi. ABD ve AB emperyalistleri ülkeye karşı ekonomik ambargo uyguladı.

2007 yılında enflasyonun yüzde 25'e vardığı ülkede yaşam koşulları daha da zorlaştı. Budist rahipler "yoksul halk adına" Myanmar'da askeri yönetime karşı tepkilerini sokağa taşıdılar. Budist rahiplerin başını çektiği protesto eylemleri de kanla bastırıldı.

Ordu ülkeye yönelik uluslararası ambargoyu kırmak istiyordu. Su Çi ise ordu ile diyalog kurmadan başarılı olamayacağını anlamıştı. 2007 yılında Su Çi ve askeri cunta arasında başlayan diyalog 13 Kasım 2010'da Su Çi'nin ev hapsi kaldırılmasına değin sürdü.

Ang San Su Çi 2012'de milletvekili oldu. Partisi NLD, ara seçimde (1990'dan sonra katıldığı ilk seçim) 45 sandalyeden 43'ünü kazandı.

2015'te yapılan parlamento seçimlerinde ise NLD seçimleri salt çoğunlukla kazandı. Anayasaya göre yabancı uyruklu eşe ve çocuklara sahip olanların devlet başkanı olamaması nedeniyle Su Çi'nin yakın arkadaşı Win Myint devlet başkanı olurken, Su Çi'nin fiili devlet başkanlığı için "Devlet Konseyi Başkanlığı" makamı icat edildi. Su Çi Dışişleri Bakanlığı koltuğunda oturdu. Seçimlerde ordu partisi Birlik İçin Dayanışma ve Kalkınma Partisi (USDP) büyük bir yenilgiye uğramıştı.

2017'de Myanmar ordusunun Arakan/Rohingya eyaletinde yaşayan Müslüman azınlığa yönelik saldırıları Su Çi'nin popülerliğine gölge düşürdü. Bangladeş'e kaçan 700 binden fazla Arakanlıya yapılan saldırının "soykırım amacı taşıdığını" açıklayan Birleşmiş Milletler, Su Çi'yi "suç ortağı" olarak tanımladı. Su Çi, Ocak 2020'da Uluslararası Adalet Divanı'nın karşısına çıktı.

ORDU PARTİSİNİN 8 KASIM SEÇİM HEZİMETİ VE DARBE

8 Kasım 2020 seçimlerinde Su Çi ve partisi NLD seçimleri üçte iki çoğunlukla kazandı. Kendisini ülkenin siyasi sisteminin koruyucusu olarak gören ordunun partisi durumundaki USDP ise ağır bir yenilgi aldı.

Ordu, seçime itiraz etti. Hükümetin seçim hilesi iddialarını araştırmayarak buna rağmen yeni parlamentoyu 1 Şubat günü toplamayı planlaması, seçim yenilgisini hazmedememiş orduyu darbe için harekete geçirdi.

Myanmar'da daha önce yapılan anayasa değişikliğiyle, meclisteki sandalyelerin yüzde 25'i ordunun gösterdiği adaylara rezerve ediliyor. NLD'nin elde ettiği başarının, başta Genelkurmay Başkanı Min Aung Hlaing olmak üzere ordu içindeki generalleri tedirgin ettiği, ordunun, Anayasa'da bir değişikliği engellemek için rezerve ettiği yüzde 25'lik sandalyeyi bir arada tutma endişesine kapıldığı ve bu nedenle de darbe yaptığı ileri sürülüyor.

Önümüzdeki yaz görev süresi bitecek olan Genelkurmay Başkanı Min Aung Hlaing'in, ordunun kontrolü kaybetmesi için görev süresini uzatmak için darbe yaptığı da ileri sürülen bir diğer iddia. Bir başka neden olarak ordunun, Arakanların (Rohingya) katledilerek Bangladeş'e sürülmesindeki rolü nedeniyle, Genelkurmay Başkanı'nun bir kez daha Den Haag'deki Uluslararası Adalet Divanı'nın önüne çıkmamak için de darbe yolunu seçtiği söyleniyor.

ÇİN VE EMPERYALİST ÜLKELERLE İLİŞKİLER

Myanmar'da darbenin ardından özellikle ABD ve AB emperyalistleri Su Çi'ye destek verirken, yeni yaptırımlarla ilgili tehditler savurdular. Diğer şeylerin yanı sıra, ordunun şirket gruplarına yönelik yaptırımları da tartışılıyor. Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı Sullivan, Myanmar'daki darbeden sorumlu kişi ve kurumlara yaptırım uygulamayı değerlendirdiklerini ifade etti.

Darbeyi "büyük bir kabine değişikliği" olarak ifade eden Çin'in ise, Batılı emperyalistlerin tersine, bölgesel çıkarları için Myanmar'da orduyla birlikte çalışmayı tercih ettiği belirtiliyor. Myanmar ordusu şefi Min Aung Hlaing, darbeden iki hafta önce, Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi'yi kabul etmişti. Hlaing'in bu görüşmede Çin'den destek sözü aldığı ifade ediliyor.

3 Şubatta "Germen Foreign Policy" sitesinde "Myanmar'da darbe" başlığı altında yer alan bir analizde, Çin'in jeostratejik nedenlerle darbeye destek verdiği dile getiriliyor ve Çin'in Hint Okyanusu'ndan Güneybatı Çin'e giden bir ulaşım koridoru inşası ile ilgili projelerine yer veriliyor. Çin'in, 2003 yılında Afrika ve Ortadoğu'dan hammadde ithalatı için sistematik olarak alternatif taşıma yolları aramaya başladığı belirtiliyor. Çin'in, Malezya'daki Malakka Boğazı'nı gemi ile geçmek zorunda olduğu ve Endonezya Aceh ile Malezya veya Singapur arasındaki boğazın, bir çatışma durumunda ABD ve müttefiki olan bu ülkeler tarafından kolayca kapatılabileceği; bundan dolayı Çin'in Hint Okyanusu'ndan doğrudan Myanmar üzerinden Çin'in güneybatısındaki Yunnan eyaletine bir ulaşım

yolu oluşturma planı geliştirdiği; 2013'te bir gaz boru hattı ve ardından 2017'de Myanmar kıyılarından Çin'e bir petrol boru hattı döşenerek işletmeye açıldığı; ayrıca, yüksek hızlı trenler için paralel bir rota inşa etmenin de hedeflendiği yer alıyor. Bütün bunların Çin açısından Myanmar'ın stratejik önemini arttırdığı ve ülkede tamamen Batı yanlısı bir rejimin kurulmasını, Malakka Boğazı'na alternatif olarak düşünülen bu projenin de tehlikeye düşmesi anlamına geleceğine vurgu yapılıyor.

Myanmar'daki askeri rejim Çin ile yoğun ilişkileri sürdürürken, aynı süreçte Batılı emperyalistlerle de ilişkilerini geliştirdi. ABD'nin 2009'un sonundan itibaren Myanmar'ın askeri rejimi ile sürdürdüğü müzakereler sonucunda, Myanmar'ın Batı'ya ekonomik açılımını ve ülkede ihtiyatlı bir demokratikleşmeyi öngören bir anlaşmaya varıldı.

Böylece, ordu parlamentonun yüzde 25'ini elinde tutma koşulu ile Batılı emperyalistlerin istediği demokratikleşmeye onay verdi ve Su Çi'nin fiili olarak ülkeyi yönetmesinin de yolu açıldı. Buna rağmen Çin sermayesi Myanmar'da önemli bir güç olmaya devam etti. Çin, ülkedeki ekonomik, siyasi ve askeri çıkarlarının tehlikeye düşmemesi için perde arkasında orduya desteğini sürdürdü. Bugün görevden alınan Su Çi de son zamanlarda Çin ile iyi ilişkiler içinde olmak istediği mesajını vermişti.

Ordu, anayasa gereği parlamento ve kendilerine tahsis edilen işçileri, Savunma ve Sınır İşleri Bakanlıklarının dörtte birine sahip olmasının yanı sıra banka, turizm, taşınmaz mallar, ulaşım ve metal gibi sektörlerde onlarca tekeli kontrol eden Myanmar Economic Holding Ltd. (ordunun ekonomik alandaki kolu) üzerinden de önemli ekonomik etkiye sahip. Bu nedenle Batı'nın ekonomik yaptırım-

larının Myanmar'da pek fazla etkili olması beklenmiyor.

Emperyalist kapitalist ülkeler için jeostratejik bir öneme sahip olan Myanmar aynı zamanda petrol ve doğalgaz gibi yeraltı kaynakları açısından da oldukça zengin bir ülke. Buna rağmen dünyanın en fakir ülkelerinden biri. Sosyoekonomik uygulamalar nedeniyle halk büyük bir yoksulluk içinde. Pandemi süreci bunu daha da derinleştirdi.

Covid-19'un ekonomiye etkileri ile ilgili bir araştırmaya göre Myanmar'da, pandemi nedeniyle turizm sektörünün durduğu, tekstil fabrikalarının kapandığı, gündeliklik işçilerin çalışma ve yaşam olanaklarını tümünden kaybettiği vurgulanıyor. Tüm bunların sonucu olarak Ocak ile Eylül 2020 arasında yoksulluğun yüzde 16'dan yüzde 63'e yükseldiği ortaya konuluyor. Araştırmada ayrıca halkın üçte ikisinin günde 1,90 doların altında bir gelirle yaşamak zorunda kaldığı, ülkenin en büyük kenti Yangon'da yaşayan ailelerin yüzde 38'inin Eylül 2020'den bu yana hiçbir gelirinin olmadığı belirtiliyor.

Araştırmanın da gösterdiği gibi bugün Myanmar'da yaşanan ekonomik krizin boyutları pandemi ile daha da derinleşmekte, bunun sonucunda yoksulluk ve işsizlik artmaktadır. Diğer taraftan askeri darbe ile işçi ve emekçilerin her türlü demokratik hak ve özgürlükleri ayaklar altına alınmakta, ülkeye korku, baskı ve şiddet rejimi hakim kılınmaya çalışılmaktadır.

1962 yılından bu yana uzun dönem askeri cunta altında yaşayan Myanmar işçi ve emekçileri bir kez daha askeri diktatörlük altında yaşamayı kabul etmiyorlar. Cuntacıların tüm tehditlerine, yasaklarına ve saldırılarına rağmen sokakları terk etmiyor, bu ablukayı dağıtmak için mücadeleyi yükseltiyorlar.

Greif Direnişi 7. yılında yol gösteriyor!

B. Seyit

Greif direnişinin üzerinden 7 yıl geçti. Aradan geçen süreç Greif direnişinin yarattığı mücadele değerlerinin önemini yakıcı biçimde göstermeye devam ediyor. İşçi sınıfının mücadele tarihinde önemli bir yer edinen bu sarsıcı direniş, Greif kriterleri olarak ifade edilen değerler, mücadele çizgisi ve pratiğiyle, bugün sınıf hareketinin izlemesi gereken yola ışık tutuyor.

ÜÇ CEPHEDE MÜCADELE EDEN DİRENİŞ!

Greif direnişi üç cephede saldırılara karşı mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bunlardan biri Amerikan tekeli, diğeri sermaye devleti, fakat daha önemlisi sendikal ihanet şebekesidir.

Sendikal bürokrasi mücadeleciler görünen bir dizi sendika yöneticisi ve uzmanını da yanına alarak, açık ve gizli saldırılarla tabana dayalı işçi iradesini boğmak için büyük bir çaba harcamıştır. Sermaye ile işbirliği, direnişçileri terörist olarak damgalama çabası, ihbar vb. bu saldırıların bir kısmıdır. Kuşkusuz hak mücadeleleri genellikle bu tür saldırılarla karşı karşıya kalmaktadır. Fakat Greif işgali yarattığı değerler, mücadele yöntemi ve anlayışı ile sermaye düzenini ve bürokratik ihanet şebekelerini fazlasıyla rahatsız

etmiştir. Zira Greif'ta temsil edilen mücadeleye anlayışı ve pratiğinin sınıfın geniş kesimlerine taşınması sadece sömürü düzeninin temsilcilerine değil, sendikal ihanet şebekelerine karşı da büyük bir darbe anlamına geliyordu. Bunun için işbirlikçi ihanetçi anlayışlar direnişe en fazla saldıranlar olmuşlardır. Bir kesim de dar grup çıkarları adına işbirlikçi-ihanetçi anlayışların yedeğine düşebilmiştir.

DİSK'İN UTAŇÇ VERİCİ TUTUMU

Greif direnişinde hayat bulan mücadele anlayışının temsilcileri, mücadeleciler DİSK'in ve Türkiye işçi sınıfının ilerici birliğinin, mücadele değerlerinin gerçek temsilcileri olduklarını göstermişlerdir. DİSK'e hakim anlayışlar ise geçmişteki DİSK'in sahip olduğu ilerici her türlü değere yabancılaşmış, zamanla yozlaşarak çürütmüşlerdir. Greif Direnişi bu açıdan onlar için tam bir turnusol kağıdı olmuştur.

Greif işgalinin ardından yapılan DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısının sonuç bildirgesi, DİSK'in artık tarihsel DİSK'in mücadele değerleriyle hiçbir bağı kalmadığını ortaya koymuştur. DİSK yönetimi, açık bir ihanet içinde olan DİSK TEKSTİL sendikası ve Greif yönetiminin bakanlıkla görüşmeleri, direnişin dağıtılması ve işçilerin cezalandırılması

yönündeki çabalarına ses çıkarmamakla kalmamış hatta destek bile sunabilmiştir. Greif fabrikasına polis saldırısının ardından 30 Mayıs 2014'de toplanan DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu'nun 10 Haziran'da yayınlanan sonuç bildirgesi, sınıf devrimcilerine ve onurlu Greif işçilerine saldırının, mücadele kaçınıklığının ve ihaneti meşrulaştırmanın belgesi olarak orta yerde durmaktadır.

SENDİKAL BÜROKRASI VE GREİF İŞÇİ KOMİTELERİ!

Greif işçileri taban örgütlülükleriyle "söz, yetki, karar" hakkının işçilerde olduğu gerçek bir sendikal işleyişi hayata geçirmişlerdir. Devrimci işçilerin öncülük ettiği direniş, dost ve düşmana gerçek bir taban örgütlülüğünün nasıl olması gerektiği göstermiştir. Greif işgaline kadar tabanın "söz, yetki, karar" hakkını tanıdığını söyleyenlerin foyası açığa çıkmıştır.

İşçi ve emekçilerin iradelerini ipotek altına alan, sınıf ve mücadele bilincini geliştirmeyen sendikal anlayışların taban iradesi adına attıkları adımlar göstermelik olmanın ötesine geçememektedir. Yeri geldiğinde işçinin geri bilincine yaslanarak istedikleri kararı "işçilerin kararı" diye sunan, yeri geldiğinde "işyeri komi-

teleri danışma kuruludur" diyerek ilerici işçilerin iradelerini hiçe sayan anlayışların ikiyüzlülüğü Greif işçilerinin taban komiteleri ile gün yüzüne serilmiştir. Tam da bu gerçekliği ve sınıfın devrimci eyleminin nasıl gerçekleştirileceğini gösterdiği için Greif direnişi sendikabürokratlarının doğrudan hedefi haline gelmiştir. Sendikal bürokrasi kendi geleceğini Greif direnişinin itibarsızlaştırılması ve yenilgisinde görmüş, bunun için büyük bir çaba harcamıştır. Sendikal bürokrasiye yamayan ve "sınıftan" yana olduğunu söyleyen kimi sözde "uzmanlar" da bu cephede yerlerini alarak fırsatını bulduklarında saldırıya geçmişlerdir. Kalemi ellerine aldıklarında işçi sınıfının fiili-meşru mücadelesinden sıkça bahsedenler hala Greif direnişi karşısında üç maymunu oynamaktadırlar.

"SÖZ, YETKİ, KARAR" İŞÇİLERE!

Greif direnişi "söz, yetki, karar" hakkının işçilerin elinde olduğu zaman neler yapılabileceğini göstermesi açısından önemli bir deneyim olmuştur. "Söz, yetki, karar" hakkının işçilerin elinde gerçek bir silaha dönüşmesi ancak işçi ve emekçilerin sınıf ve mücadele bilinciyle hareket etmesiyle mümkündür. Aksi halde boş bir laf yığını olmaktan öteye geçemez. Bugün bazı sendika bürokratları

fabrikalarda işlevsiz komiteler kurarak bu hakkı işçilere verdiklerini ifade etmektedirler. Gerçeklik ise tam tersidir. İşçilere “söz, yetki, karar” hakkı tanınmadığı gibi bilinçleri dumura uğratılmakta, her türlü eylem ve mücadele dinamikleri bastırılmaktadır.

“Söz, yetki, karar” hakkının işçilerde olduğu gerçek bir yapı ancak, işçilerin bilincinin geliştirilmesiyle hayat bulabilir. İşçi ve emekçilerin siyasal sınıf bilinci, fiili-meşru mücadele anlayışı ve pratiği geliştirilemediğinde, “söz, yetki, karar” hakkı gerçek manada işçilerin eline verilemez.

Greif direnişi “söz, yetki, karar” hakkının işçilerde olduğu gerçek bir yapının nasıl olması gerektiğini somut olarak göstermiştir. Greif’in öncüleri bir yıla yayılan bir çaba ortaya koyarak, ulaşılan her işçiyle eğitim çalışmaları yapmışlar ve komiteler oluşturmuşlardır. Eğitim çalışmalarında işçi sınıfının mücadele tarihi, deneyimler, sınıfın tarihsel misyonu vb. işlenmiştir. Sınıf ve mücadele bilincini geliştirmek için, öne çıkan işçilerin de yazı katkısı sunduğu fabrika bülteni vb. araçlar etkin biçimde kullanılmıştır. Ön sürecinde ve fabrika işgali başladıktan sonra işçilerin eğitimi kesintisiz olarak sürdürülmüş, komiteler işlevli birer araca dönüştürülmüştür. Böylece mücadelenin aktif tarafı haline gelen işçiler sınıfsal çıkarları doğrultusunda harekete geçmişlerdir. Bu çabalar “söz, yetki, karar” hakkını Greif işçilerinin elinde bir silaha dönüştürmüştür.

Greif işçilerinin asıl gücü devrimci işçilerin öncülüğünde tabana dayalı işçi demokrasisinin hayat bulmasında gelmektedir. Kimilerinin “böyle işçiler bizim örgütlü olduğumuz fabrikalarda olsa biz de aynısını yaparız” dediği işçiler, onların fabrikalarındaki işçilerden farksız belki de daha geri bilince sahip işçilerdi. Aslolan, onlara tüm zenginlikleri yaratanın sınıf olduğunu kavratmak, sınıf çıkarları doğrultusunda harekete geçirmek ve sınıfının mücadele yasalarını rehber alan bir tutumu örgütlemektir. Greif Direnişi’nde yapılan bu olmuştur.

GREİF İŞGALI VE İŞÇİ DİRENİŞLERİ!

İşçi sınıfı ve emekçilere dönük saldırılar her geçen gün artıyor. Hayata geçirilen saldırı politikaları, yasalar, yönetmelikler, fiili uygulamalar işçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını her geçen gün ağırlaştırıyor. Pandeminin ve krizin faturası işçi ve emekçilere ödetiriliyor.

İşçi ve emekçiler ağırlaşan çalışma ve yaşam koşullarına karşı alttan alta öfke biriktiriyorlar. Bu öfke birleşik ve güçlü biçimde kendini dışa vuracak kanallardan şimdilik yoksun. Sermayenin işçi sınıfı ve emekçileri baskı ve zorbalıkla,

gerici ideolojilerle, sendikal bürokrasi ağıyla kuşattığı, fakat aynı zamanda öfkenin mayalandığı günlerden geçiyoruz. Bu cendereyi parçalamanın yolu, fiili-meşru mücadele anlayışı ile hareket eden sınıf odakları yaratmaktan geçiyor. Bu açıdan mevzii direnişler önemli bir yerde duruyor. Yarının güçlü sınıf mücadelelerine hazırlığın bir adımı olan mevzi direnişleri birleşik-kitlese bir sınıf hareketinin öncü sarsıntılarını olarak ele almak, halihazırda ki sınırlılığı aşmayı hedefleyen müdahaleleri güçlendirmek ve yaygınlaştırmak gerekiyor.

Bu hazırlık yapılırken, bugün için önemli bir sorun alanı olmasa da, sınıf mücadelesini dar ekonomik sorunlar, sınırlı sosyal haklar alanına sıkıştıran anlayışların yarın devrimci siyasal sınıf hareketi yaratma mücadelesinin önünde önemli barikatlardan biri olacağı unutulmamalıdır. Sınıflar mücadelesi bu açıdan sayısız deneyimle doludur. Devrimci-ile-rici işçiler bu gerçekliği hep göz önünde bulundurmalı, harekete siyasal sınıf bilinci kazandırmak için çaba sarf etmeli, yarının kitlese sınıf mücadelesine hazırlık yapmalıdır.

Greif işgali yapılması gereken hazırlığın ideolojik, politik, pratik yönlerinin nasıl olması gerektiğini gösteren önemli bir deneyim ve birikim olarak yol göstermektedir. Greif kriterleri işçi sınıfının tarihsel mücadele deneyimlerinin ve birikiminin ileri bir ifadesi olarak orta yerde durmaktadır. Aslolan sorunları görmek değil onları aşacak yöntemleri hayata geçirmek ve mücadeleyi ileri taşıyacak adımlar atmaktır. Greif’te hayat bulan tam da budur. Bu da fiili meşru mücadele anlayışı ile, yani işçi sınıfının mücadele yasaları ile hareket edilerek sağlanmıştır. İşçi sınıfı sermayenin sömürsüne, sermaye devletinin saldırılarına ve sendikal bürokrasiye karşı ancak böyle bir mücadele anlayışı ile karşı koyabilir. İşçi sınıfının iktidarına giden yol ancak böyle düzlenip açılabilir. Diğer her türlü adım geçici olmaya mahkum sınırlı kazanımlar elde etmenin ötesine taşınmaz. Devrimci sınıf hareketi yaratma bakışının yol gösterdiği mücadelelerle elde edilen her kazanım ise mücadeleyi büyütmenin bir aracına dönüşür.

Türkiye işçi sınıfının bugün en temel ihtiyacı yeni Greif’lar yaratmak, Greif Direnişi’nde ete-kemiğe bürünen mücadele anlayışını hayata geçirmektir. Geleceği kazanmanın yolu buradan geçmektedir. Greif kriterleri bugünün tablosunda çok daha yakıcı bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır. Bu mücadele anlayışını sınıfın taşıması, bu çizgide bir mücadeleyi örgütleme görev ve sorumluluğu öncelikle sınıf devrimcilerinin omuzlarındadır.

Greif İşgali İşçilerin ellerinde bir direniş meşalesidir!

“Anne akşam işten geldiğinde uyumuş olsam da bana sarılır mısın?” Me-sailerden bunalmış Fatma’nın gözleri doldu, beş yaşındaki kızının bu masum isteği karşısında.

“Baba bizi bırakıp neden işe gidiyordun?” diye sorduğunda, Ahmet’in altı yaşındaki biricik oğluna verebileceği cevap, “Ama sana çikolata alamam gece işe gitmezsem” idi. Hafta sonu oğluyla markete gittiklerinde babasının uzattığı çikolatayı almayarak, “Gece işe gitme baba, ben çikolata istemem artık” diyen oğluna yüzünü çevirmişti Ahmet, göz yaşları görünmesin diye.

İstanbul’un emekçi semtlerinden bindiğimiz servislerle, kaleyi andırın, içerisinde devasa makinelerin bulunduğu çuval fabrikasına taşınıyoruz, sabah, öğlen ve akşamları. Günler, haftalar, aylar, yıllar birbiri ardına geçip gitmekteydi. Bu tekdüze yaşamda öğütülen hayatlarımızı; mutsuz, durgun ve çaresiz... Fabrikalarda ağır çalışma koşullarının ve yöneticilerin hakaretleri, dışarıda yetmeyen maaşların yarattığı bunalım...

Bu hep böyle miydi, hep böyle mi olacaktı? Bu, işçinin alınına yazılmış kader miydi? Yok muydu bunun başka yolu? Bu cendereyi parçalayacak, umutsuzluğa ışık olacak, çaresizliği dağıtacak ve hayatları sarmalamış bu bunalımdan çıkacak bir yol...

ÇARE “İŞGAL, GREV DİRENİŞİ!”

“Hiç bu kadar heyecanla buraya gelmeyi istemezdim. Şimdi evde duramayıp ya da sokakta bile gezemeyip, bir an önce fabrikada olup, her dakikasına, her anına müdahil olmak istiyoruz.

“Azimli olmayı ve bugüne kadar sırtımızdan geçenlere karşı birlik olamızı, ekmeğimiz için direnmeyi öğretti.

“Burada 18-19 ile 54 yaş arasına kadar insanlar var. Ayrı ayrı bölümlerde çalıştığımız için kimse kimseyi tanımıyordu. Ama bu işgalden sonra herkes birbirini daha iyi tanımaya başladı. Herkes kardeş gibi geçinmeye başladı. Herkesin birbirine saygısı daha da çok artmaya başladı.

“Televizyonda izlediğim zaman “niye böyle işgal yapıyorlar, niye grev yapıyorlar, niye polis bunlara saldırıyor”

diye düşünürdüm. Ama gerçekten arkadaşlar haklıymış, ben bunu burada gördüm ve anladım. Demek ki herkesin bir mücadelesi varmış. O gün belki gidip onlara destek olsaydık biz de bu durumda olmazdık. Geç kalmışız ama çok geç kalmış sayılmayız.

“Alınan hakkımı, çalınan hakkımı burada kazanıp, yapılan hırsızlığın acısını onlardan çıkarmak için de buradayım. İçimde bir hırs var, onlara karşı bir öfke var, nefret var.

“İnsanın özgüveni gelmesi için bazı şeyleri göze alması gerekir. Bazı zorlukları yaşamaması gerekiyor. Benim bu saatte sonra yapacağım tek şey olur. Hakkımı aldıktan sonra yarın bir gün başka bir fabrikada direnişte olan arkadaşlarımın yanına gitmek olacak. Çünkü biliyorum ki her şeyden sonuç elde edeceğiz. Özgüvenim geldi. Sadece bizim için değil başka arkadaşlar için devam edeceğiz ve bu daha başlangıç diyoruz.

(İŞGAL – 60 Uzun Gün belgeselinden...)

Karanlık parçalanmıştı. Her yeri aydınlatmaktaydı, işçilerin ellerindeki direniş meşalesi. Yılgınlık yok, umutsuzluk yok, artık birleşmiş, kenetlenmiş, sıkılmış yumruklarla yürünüyor sömürüye ve zulme karşı. “Bu daha başlangıç mücadeleye devam!”, “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!”, “Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!” sloganlarıyla meydanlarda, sanayi havzalarında, sömürünün olduğu her yerde, taşeronluğa, kölece çalışma koşullarına karşı bayraklanmış sloganlarıyla yürüyor işçiler.

Bundan yedi yıl önce yaşanmıştı Greif işgali. Taşeronlaşma ve sömürüye karşı taban birliğini ve komitelerini kurarak, bir yıl boyunca yapılan eğitim çalışmalarlarıyla sınıf bilincini kuşandırmıştı işçiler. Sendikal bürokrasiye karşı söz-yetki-karar hakkı işçindir diyerek, bu hakkı ellerine alıp kullandıkları, 60 gün boyunca gerçekleştirdikleri işgalin üzerinden yedi yıl geçti. Greif İşgali, krizi ve salgını fırsat bilen sermayeye karşı gerek örgütlenme gerek mücadele anlayışı ve pratiğiyle işçi sınıfına yürünmesi gereken yolu bugün de göstermektedir.

**İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!
İşgal, grev, direniş!**

İŞGALCI GREİF İŞÇİLERİ

“Güçlenerek yolumuza devam edeceğiz, daha çok kenetleneceğiz!”

Kocaeli Çayırova’da bulunan Amana Foods fabrikasında işten atılan Yunus Akbay ile çalışma koşulları, sendikalaşma süreci ve işten atılma süreci üzerine sohbet ettik.

-Amana Foods’daki çalışma koşullarını anlatabilir misiniz?

Fabrikadaki çalışma koşulları çok ağır. İşçinin çıkarı hiç gözetilmiyor. İşçi sağlığı hiç düşünülüyor. Bir iş kazası olduğu zaman hemen örtbas ediyorlar. Sigortasız çalışanlar var. Denetime gelindiğinde, patronun akrabası olduklarını söylüyorlar. Göçmen işçi de çalışıyor. Pandemi başladığında maske ve eldiven dağıtmıyorlardı. Fabrikada önlemler çok geç alındı. “Maliyeti yüksek” diye hala eldiven verilmiyor. Konserveler kutularını tutup içine yiyecek doldurulurken herkesin elleri kesiliyor. Zor şartlarda, sulu ve soğuk bir ortamda çalışılıyor. Örneğin bir kışlık mont veriyorlar, onu sadece yaz havasında giydiğimizde faydası oluyor. Kıyafet ve yemek konusunda birçok sıkıntımız var. Yemekler çok kötü. Servislerle ilgili sürekli sorunlar yaşıyoruz. Hep farklı şoför geliyor, saat değişiyor, güzergahı bilmiyorlar.

Pandemi dönemi çok zor geçti. Önlemlerin olmaması işçilerin kaygısını çok büyüttü. Fabrikada salgına yakalanan arkadaşlar oldu. Bir günde 10 arkadaşımızın gelemediğini hatırlıyorum. Temaslılarla bağlantılı olanlar çalışmaya mecbur edildi. Fabrikalarda alınması gereken en basit önlemler bile alınmadı. Ateş ölçümü, maske, eldiven dağıtımı, dezenfektan sağlanması uzun süre yapılmayınca şikayette bulunuldu. Haber portallarına yazıldı. Normalde her zaman alınması gereken önlemler. Oysa gıda sektörü olmasına rağmen pandemi gibi bir dönemde, ancak sorunlar teşhir edildikten sonra bazı düzeltmeler yaptılar.

Tüm bu yaşananlar ve pandemi döneminde sorunların artması sendikalaşma sürecinin hızlanıp tamamlanmasına vesile oldu. Bizler de Koop-İş Sendikası’na üye olduk.

-Sendikalaşma süreci nasıl ilerledi?

Bunca sorun varken herhangi bir hak talep edememek... Oysa patronlar her gün her dakika kar ediyor ama bize hiçbir hak yoktu. Olabilecek en kötü koşullarda

çalışılıyor. İnsanları harekete geçiren şey yokluktu. Dağdan inen bir ayı keyfine inmiyor, açlıktan iniyor. Bizler de yasalarda hakkımız olanın peşine düştük.

Bir araya geldik, sorunların çözümü için sendikalaşmaya karar verdik. Yan yana geldik, örgütlendik, sendikalaşmaya başladık. Eğitimlerimizi aldık, yetkiye başvurup kazandık. Çoğunluk tespitinin ardından itiraz süreçlerini bekledik. Ama patron her zaman olduğu gibi itirazda bulundu. Süreci baltalayıp zaman kazanmaya çalışıyor.

Bir süre sonra baskılar, mobbingler uygulanmaya başladı. İlk fırsatta sendika tanışmaya geldi. Sakarya şube başkan yardımcısı ile İstanbul 2 Nolu şube başkan yardımcısı geldi. Fabrikayı gezdirdiler, yemek yenildi, üretim alanı gezdirildi. Biz güzel şeyler olacak diye beklerken o gün akşam vardiyasında problemler çıkarmaya başladılar. Bugüne kadar serbest olan telefonları yasakladılar. Daha sonra yasak ilanı fabrikanın her yerine kağıtlara yazılarak asıldı. Biz çay molasında arkadaşlarla duruyoruz, tahrik etmek amaçlı gelip fotoğraflarımızı çektiler.

Ben mekatronik teknikeriyim, iki senedir bana tahsis edilmiş masa var. Makina veya robotlarda bir sorun olduğun-

da, arkadaşlar beni çağırdığında arızaya müdahale etmeye giderim. Onun haricinde hep o masada bulunurum. O masa bana yasaklandı. Sendika yöneticilerinin gelmesinin ertesi günü mobbing başladı. Genel müdür bana, yasaklı masaya oturduğum gerekçesi ile tutanak tutmuş. Bu iddia ile idareye çağırıldım, bu görüşme sonrasında bu görüşmenin ses kaydını aldığım iddiası ile işlem yapacaklarına dair tehditte bulundular. Polisleri çağırdılar, geçen hafta Perşembe günü karakola gittik. Telefonumu verdim, iddianın gerçek olmadığını, kriminal inceleme yapabileceklerini söyledim. İnceleme sonucunda ses kaydını bulamadılar. Bunun üzerine yine yalan iddialara devam ettiler; iki telefon kullanıyordum. Diğeri ile gizlice kayıt yapmışım diye. Oysa hayatımda hiç iki telefonum olmadı.

Ertesi gün işe geldiğimde beni uyarı çağırdılar ama gitmedim. Sendika başkanlarının geleceğini onlarla birlikte görüşme yapacağımı söyledim. Sendika başkanlarımıza randevu vermişlerdi ama geldiklerinde içeri almadılar. Bu davranışın karşısında sendika yöneticileri tutum aldılar. Ufak çaplı bir eylem başlattık. Daha sonra sendikanın tutumu şu şekilde oldu, “Sendikayı tanımayan patrona

gücümüzü gösterelim, üretimi durduralım” denildi. Biz de arkadaşlarımızla birlikte üretimi durdurduk. Hemen ardından beni işten çıkardıklarını duyurdular. 25/2’den atıldım, patronların sığındığı liman. Aslında işten atmak yasak değil. Örgütlenmeyi başlatan, ilk komiteyi oluşturan olduğum için beni ilk elden hızlıca çıkarttılar. “Yılanın başını ezelim” diye düşündüler sanırım. Her zamanki gibi sermayenin yaptığı işçi düşmanlığı ile beni işten çıkarıp diğerlerini çil yavrusu gibi dağıtmak istediler.

Halen sendika ile görüşmeyi kabul etmiyorlar. Bu hafta başı bir görüşme yapmışlar işçi arkadaşlarla. Demişler ki “Biz aracı istemiyoruz bir probleminiz olduğunda bize gelin.” Arkadaşların gözünü korkutacak tehditlerde bulunmuşlar. Bu hafta patron gece vardiyasını iptal etti. Tedarik sorunu olduğunu iddia etmiş. Önümüzdeki hafta da diğer vardiyadaki arkadaşların işe gelmeyeceği belirtilmiş. İşlerde sorun olduğu görüntüsü yaratarak göz korkutmaya çalışıyorlar diye değerlendiriyorum. O gün kapıya çıkan arkadaşlarla ilgili tutanak tutmuşlar, bugün hepsinden savunma istiyorlar. Bundan sonrasında neler olacağını bilmiyoruz. Her türlü baskı veya saldırı sürebilir.

İnsanlar onlardan bir şey istemesin diye, işçi sınıfının sesi çıkmasın diye ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Koşulları iyileştirmek için mücadeleyi sürdürüceğiz.

-Gıda işkolundasınız, neden Koop-İş Sendikası'nı tercih ettiniz?

Nohut, fasulye, sardalya, salam gibi konserve yiyecek üreten bir fabrika. Arap sermayesi, patronlar aslen Suriyeli. 30 küsur yıl önce Suriye'de bir kriz yaşanmış bunun sonrasında ABD'ye yerleşmişler. Kardeşlerden biri ABD, diğeri Kanada vatandaşıdır. Amana Foods'u kurmadan önce Gebze'de bulunan UNIFO fabrikasının ortağıydılar. Keskinöğlü'nda da ortaklıkları olduğu söyleniyor. Çayırova, Darıca, Gebze, Şifa Mahallesi civarında yaşayan, çoğu kadın, beyaz yaka ile birlikte 220 çalışan arkadaş var.

Şirket, işkolunu gıdada değil 10 numaralı işkolunda, yani güzel sanatlar, turizm vb. ni kapsayan işkolunda göstermiş. Düzenli olarak doktor bulundurulmaması için işkolunu ona göre seçmişler. Biraz kendi açısından uyanıklık yapmış diyebiliriz. Bir de 10 numaralı işkolunda yetki alabilen, toplu iş sözleşmesi hakkı olan çok az sendika var. Bunları gözetmiş. Biz de örgütlenirken işkolu değişimi süreçleri vb. ile zaman kaybedecektik, verili işkolu üzerinden gitmek zorundaydık. Koop-İş Sendikası ile yola çıktık.

-Son olarak ifade etmek istediğiniz bir şey var mı?

Amana Foods, kadın emekçilerin yoğun çalıştığı bir fabrika. Örgütlenmede kadın işçi arkadaşlar daha öndeydi. Komite daha çok onların olmasını önemsettik. Birbirleriyle daha hızlı iletişim kurup süreci hızlıca ilerlettiler. Ben inanmış bir kadın emekçinin, yanlış bir ifade olmasın ama on erkeğin iradesine bedel olduğunu düşünüyorum. Kadınların direnirken, meydanlarda yer alırken güzel olduğuna inananlardım. Onurlu mücadelelerde yer alan kadınlar daha güzeldir.

Onun dışında sermaye yine burada da yaptı yapacağını. Beni pandemi sürecinde işsiz bıraktı. Hiçbir haklı gerekçeleri olmamasına rağmen yalan ithamlarla beni işten attılar. Olayı kişiselleştirmeye de çalışıyorlar. Diyorlar ki, "Bu Yunus ile bizim aramızdaki bir mesele." Örgütlü duruşu engellemeye çalışıyorlar. Ama tam tersi oldu, daha fazla kenetlendik.

Mücadelemizi baltalamak istediler. Bizlere bir darbe indirerek dağıtmaya çalıştılar, aksine daha da güçlendik. Güçlenerek yolumuza devam edeceğiz; daha çok kenetleneceğiz! İşçinin işçiden başka dostu yoktur. Sınıfa karşı sınıf diyeceğiz, kavgaya devam edeceğiz!

KIZIL BAYRAK / GEBZE

"Bu Pazar kanlı Pazar, kalkın ayağa kalkın!"

Tarihe "Kanlı Pazar" olarak kaydedilen faşist saldırının üzerinden 52 yıl geçti. Sermaye devletinin ilericilere ve devrimcilere yönelik olarak faşist çeteler eliyle hayata geçirdiği saldırılardan biri olan 16 Şubat 1969 Kanlı Pazarı, hafızalardaki tazeliğini hala koruyor.

Dünya genelinde 60'lı yıllarda ivmelenen devrimci hareket, Türkiye'de de yankısını buluyor, kitlesel eylemler gerçekleşiyordu. İşçiler, emekçiler ve öğrenciler sömürüye ve emperyalizme karşı işgaller gerçekleştiriyor, sokaklarda mücadeleyi yükseltiyordu. 1961 senesinde Saraçhane Parkı'nda grev ve toplu sözleşme hakkı için 100 bin kişilik bir miting ile sahne alan işçi hareketi, Kavel Grevi, Derby İşgali, Alpogut Direnişi gibi eylemlerle büyüyerek devam ediyordu. 60'lı yıllar dünyasına Latin Amerika ülkelerinde ezilen halkların ve yoksul köylülüğün gerilla hareketleri, Vietnam kurtuluş mücadelesi, Avrupa ülkelerinde yaşanan gençlik hareketleri damga vuruyordu. Türkiye'de ise özellikle öğrenci gençlik hareketi bu dönemde politik bir güç olarak ortaya çıkmıştı.

Türk sermaye devleti, gelişen toplumsal hareketin önünü kesebilmek için gerek ordusu gerekse beslediği faşist çeteler eliyle kitle eylemlerine saldırılar düzenlemiş, katliamlar gerçekleştirmişti. Geçmişini bilmek; geçmişten ders alarak geleceği inşa etmekte önemli bir görev ve sorumluluk olarak önümüzde duruyor. 52 sene önce gerçekleşen faşist saldırı, tarihi boyunca Türk sermaye devletinin katliamcı geleneğini gözler önüne seren saldırılarına sadece bir örnektir.

6. FİLO KARŞITI EYLEMLER...

1967 Ekim'inde ABD'nin 6. Filo'su Türkiye'ye gelir ve Dolmabahçe'ye demirler. Devrimci öğrenciler buna eylemlerle cevap verirler. "Amerikan sömürgeciliğinin bekçisi 6. Filo defol!" şiarı ile mitingler, eylemler yapılır. Bunun sonucunda 6. Filo askerleri karaya çıkamadan geri dönmek zorunda kalırlar. 1968 yılına gelindiğinde ise, 6. Filo eylemleri sürerken, 17 Temmuz 1968 tarihinde, İstanbul Teknik Üniversitesi yurduna baskın düzenleyen polisler, eyleme katılan öğrencilere saldırır. İstanbul Üni-

versitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi devrimci Vedat Demircioğlu, bu saldırıda camdan atılarak katledilir.

10 Şubat 1969 tarihinde, 6. Filo bir kez daha Dolmabahçe'ye getirilir. Türkiye'nin birçok kentinde 6. Filo karşıtı eylemler sürerken, İstanbul'da devrimci öğrenci ve işçi örgütleri 16 Şubat gününde İstanbul'da emperyalizme ve sömürüye karşı bir miting yapma kararı alırlar. Miting öncesi Beyazıt Meydanı'ndan Taksim'e yürünmesi kararlaştırılır. Yapılacak yürüyüş için yasal izin alınır. Yürüyüş günü yaklaştıkça devlet faşistler eliyle, toplumu yapılacak mitinge karşı kin ve nefret söylemleriyle kışkırtır. Gericiler gazetelerden yürüyüş aleyhine kara propaganda yapılır. Başta Millî Türk Talebe Birliği (MTTB) olmak üzere birçok faşist örgütlenme, "Dinimize, bayrağımıza hakaret ediliyor" kışkırtmalarıyla 14 Şubat günü bir miting düzenler. "Bayrağa saygı" adı altında yapılacak bu mitingde devrimciler hedef gösterilerek şunlar söylenir: "Ey Müslümanlar!.. Pazar günü Taksim'de komünistlerin mitingi var. Allah'ını seven, dinini seven, karısının namusuna sahip çıkmak isteyen herkes, pazar günü saat 14.00'te Taksim'de solcuları, komünistleri öldürmek için gelsin."

16 ŞUBAT "KANLI PAZAR"

16 Şubat gününe gelindiğinde, ilericiler ve devrimci işçiler, emekçiler ve öğrenciler Beyazıt Meydanı'nda toplanırlar. Yaklaşık 30 bin insan alanda toplanmıştır. Taksim'e doğru yapılan yürüyüş boyunca "Vietnam'da barınmayan Türkiye'de de tutunamaz!", Emperyalizme hayır, sosyalizme evet!", "Köylüye toprak yok, Amerika'ya toprak çok!" sloganları susmaz, "6. Filo defol!" pankartları taşınır. Diğer yandan faşistler de ellerinde silah, bıçak ve baltalarla Beyazıt Camii'nde, Taksim'de ve Dolmabahçe'de toplanmışlardır. Yürüyüş kitleleri, Marmara Otel'in önüne geldiğinde faşistler işçilere, emekçilere, gençlere saldırır. Saldırı esnasında polisler hiçbir şey yapmayarak, katliama adeta zemin hazırlarlar. Saldırı sonucu yüzlerce insan yaralanırken, TİP üyesi iki işçi, Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan katledilir. Devamında sermaye devletinin bilindik senaryosu devreye sokulur. Düzen yargısı katilleri adeta kollarken, davada yalnızca 4 kişi "yargılanır". Ancak ne faşistler ne de polisler ceza alır.

Kanlı Pazar, aradan geçen 52 seneyle rağmen bugün hala Ortadoğu'yu kan gölüne çeviren emperyalist devletlerin ve onların işbirlikçisi devletlerin katliamcı geleneğinin bir aynasıdır. Amed'den Suruç'a, Suruç'tan Ankara'ya birçok saldırıda sermaye devleti bugün hala katliamcı geleneğini sürdürmekte, ilericileri, devrimcileri katletmektedir. Katlederek, devrim mücadelesini bitirebileceklerini sananlara en büyük yanıt ise, Kanlı Pazar'dan bu yana büyüyerek süren mücadele olmuştur. Bin kez budasalar da körpe dallarımızı, bin kez kırsalar da yine çiçekte olmaya, yine meyvede olmaya devam edeceğiz. Bin kez korkuya boşalar da zamanı, bin kez ölümlerle de bizleri, yine doğumda olmaya, yine sevinçte olmaya devam edeceğiz. Çünkü bitmedi kavgamız ve sürececek, yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!

P. SEVRA

Greif DireniŒi:

İŒŒi sınıfı hareketinin
devrimci geleceği!

BU DAHA BAŒLANGIÇ
MÜCADELEYE DEVAM
GREIF İŒÇİLERİ

**İŒgal, grev,
direniŒ!**